БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 19 (1539)
27 ЯНВАРЬ
ЧОРШАНБА
1960 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Йил бошиданоқ бир меёрда ишлайлик

Шонли Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган совет халқи 1959 йилни социалистик экономикамизнинг барча соҳаларини кучли суръатда юксалтириш билан якунлаб, янги — 1960 йилга — етти йилликнинг иккинчи йилига тағин ҳам катта орзулар билан дадил қадам қўйди. Етти йилликнинг биринчи йили партиямиз XXI съездининг ҳамда КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида меҳнаткашлар оммасининг ижодий активлиги ғоят юксалган вазиятда ўтди.

Бугун газеталарда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Статистика бошқармасининг ахбороти эълон қилинмоқда. Ахборотда кўрсатиб ўтилганидек, саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1958 йилдагига нисбатан 9 процент кўпайди. Областимиз саноат корхоналарининг коллективлари ҳам ўтган хўжалик йилини яхши якунладилар. Йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан илгари бажарилди ва қўшимча равишда халқ хўжалиги учун бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Янги техника ва илғор технологияни муваффақиятли жорий қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини кенг кўламда механизациялаш ва автоматлаштириш, ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббускорлигини ошириш асосида ана шундай ютуқлар қўлга киритилди.

Барча совет кишилари билан бир қаторда областимиз саноат корхоналарининг коллективлари ҳам социалистик экономикани янада зўр бериб юксалтириш, шонли етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари шараф билан бажаришдек олижаноб мақсад йўлида янги куч, янги ғайрат билан фидокорона меҳнат қилаётирлар. Тошкент тўқимачилари, Чирчиқ машинасозлари, Бекобод металлурглари ўтган йилдаги муваффақиятларини янада мустаҳкамлаш мақсадида янги йилнинг дастлабки ҳафталаридан бошлабоқ юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Давлат планларини муттасил ортиғи билан бажариш, мавжуд имкониятлардан тўла ҳамда унумли фойдаланиш учун ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этиш зарур. Афсуски, айрим корхоналарнинг раҳбарлари техника-иқтисодий кўрсаткичларни тинмай яхшилай боришда ғоят катта аҳамиятга эга бўлган бу масалага ҳамон етарли эътибор бермаётирлар. Бир меёрда ишламаслик натижасида ўтган йили Тошкентдаги 19 корхона давлат планини бажармади. Шунинг оқибатида мамлакат белгиланганидан 51 миллион сўмлик маҳсулотни кам олди. Биргина «Ташсельмаш» заводининг ўзи пландагидан 800 дан зиёдроқ пахта териш машинасини кам берди.

«Ташсельмаш» заводи республикамиз экономикасида алоҳида ўрин тутади. Бу йил пахтакорларимиз камида 500 минг тонна «оқ олтин»ни машинада териб олиш ҳақида бутун элюрт олдида мажбурият олдилар. Ана шу мажбуриятнинг шараф билан бажарилиши даставвал шу корхона коллективининг ишига боғлиқдир. Завод маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳар бир участканинг имкониятларини чуқур ўрганиши, камчиликларнинг сабабларини очиб ташлаши, ҳар бир цех, ҳар бир конвейернинг худди соат механизмидек, аниқ ва пухта ишлашига эришиши лозим.

Бир меёрда ишламасдан штурмчиликка ўтиш — ускуналардан ва ишлаб чиқариш майдонларидан яхши фойдаланмасликка, маҳсулот сифатининг пасайиб, бракдан кўрилаётган зарарнинг кўпайиб кетишига олиб келади. Шу сабабли ишдаги ритмни бузадиган, штурмчиликни туғдирадиган ва оқибатда белгиланган планларнинг бажарилмай қолишига олиб келадиган камчиликларни тугатиш — партия ташкилотларининг доимо диққат марказида бўлсин.

Социалистик мусобақа илғорларининг тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, ҳар қандай шароитда ҳам давлат планларини барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажариш учун ҳар бир корхонада жуда катта резервлар бор. Вазифа — омманинг тобора ўсиб бораётган ижодий ташаббускорлигига моҳирона бошчилик қилиш, мусобақа жараёнида вужудга келаётган янгиликларни қўллаб-қувватлаш, илғорлар тажрибасини бутун чоралар билан кенг оммалаштириш ва шу йўл билан экономикамиздаги битмас-туганмас резервлардан тўла ва унумли фойдаланишдан иборатдир.

Шонли етти йилликнинг иккинчи йили бошланди. Шунга эришмоқ керакки, бу йил саноатимизда бирорта ҳам қолоқ тармоқ, бирорта ҳам қолоқ корхона бўлмасин. 1960 йил топшириқларини муваффақият билан бажариш учун бошланган қудратли социалистик мусобақа байроғини тағин ҳам баланд кўтарайлик!

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамиятининг учинчи съезди

26 январда Катта Кремль саройида Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамиятининг учинчи съезди очилди. Съездга мамлакатнинг барча иттифоқчи республикаларидан, ўлка ва областлардан делегатлар келди. Ҳозир бўлганлар орасида чет эллик меҳмонлар ҳам бор.

А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский ўртоқлар президиум ложаларига чиққанларида ҳамма уларни қарсаклар билан кутиб олди.

Съездни жамиятнинг энг кекса аъзоларидан бири, авиация техникасининг бош конструктори академик А. Н. Туполев очди.

Сўнгра делегатлар съезднинг раҳбар органларини сайладилар.

Съезд катнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Президиумини съезднинг фахрий президиумига сайлайдилар.

Съезд делегатлари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари ўртоқ П. Н. Поспелов Коммунистик партия Марказий Комитетининг Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамияти учинчи съездига юборган табригини ўқиб эшиттирди. Съезд делегатлари бу табрикни баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Съезднинг кун тартибида қуйидаги масалалар бор: Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг иши тўғрисида ҳисобот, Ревизия комиссиясининг ҳисоботи, жамият уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида, правлениени ва ревизия комиссиясини сайлаш.

Бутуниттифоқ жамиятининг фаолияти тўғрисида правление раиси академик М. Б. Митин доклад қилди. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИ ЖАНОБ ЖАВОҲАРЛАЛ НЕРУ ҲАЗРАТИ ОЛИЙЛАРИГА

ДЕҲЛИ

Совет Социалистик Республикалари ҳукумати, бутун совет халқи номидан ва шахсан ўз номимдан Сизга, ҳурматли Неру жаноблари ва Сиз орқали эрксевар ҳамда талантли ҳинд халқига Миллий байрам — Ҳиндистон Республикаси эълон қилинганлигининг 10 йиллиги муносабати билан самимий табриклар ва энг яхши тилаклар билдиришга рухсат этгайсиз.

26 январь куни ҳинд халқи ҳаётида, унинг мустақил ҳинд давлатини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун олиб борган курашида муҳим тарихий сана ҳисобланади. Ўтган ўн йил ичида Ҳиндистон сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаёт соҳасида анча муваффақиятларга эришди ва мустамлакачилик кишанларини улоқтириб ташлаган халқ нималар қилишга қодир эканлигини кўрсатди. Бу муваффақиятлар совет кишиларини қувонтиради. Совет кишилари ҳинд халқига чуқур ҳурмат ва хайрихоҳлик ҳис ва туйғуларини билдириб келмоқда.

Совет кишилари тинч-тотув яшаш принципларининг тантана қилиши учун, давлатлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш учун курашга Ҳиндистон қўшаётган ҳиссага юксак баҳо бермоқдалар.

Ўтган ўн йил совет-ҳинд дўстлигини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш даври бўлганлигини биз хурсандчилик билан қайд қиламиз. Совет-ҳинд дўстлиги халқаро вазиятни яхшилаш ва «совуқ уруши» тугатиш ишида муҳим фактор ҳисобланади.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстлик ва мустаҳкам ҳамкорлик ҳар иккала халқларнинг фаровонлиги ва бахт-саодати йўлида, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамлана боради деб қатъий ишонч билдираман.

Н. ХРУШЧЕВ

СССР Министрлар Совети Раиси

Москва, Кремль
1960 йил, 25 январь.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

Яқинда Бекобод район партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда район партия комитетининг секретари ўртоқ И. Ҳуснуддинов КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг якунлари ва район партия ташкилотининг вазифалари ҳақида доклад қилди.

Район колхозчилари, совхоз ва РТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Пленумда сўзлаган нутқини қизғин маъқуллаб қарши олдилар. Колхоз ва совхозларнинг коллективлари Пленум қарорларига жавобан пахта, гўшт, сут, жун, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш мақсадида ўз зиммаларига янги, оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар.

Бу йил колхоз ва совхозларнинг пахта далаларида комплекс механизация, пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив методлари янада кенг жорий қилинади. Шу мақсадда трактор-далачилик бригадалари ташкил қилишга янада катта эътибор берилади. Айни вақтда чорвачилик фермаларидаги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги оғир иш процессларини механизациялаш масаласи ҳам партия ташкилотларининг диққат марказида бўлади. Бу тадбирларнинг ҳаммаси ҳар гектар ердан олинадиган пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини, чорва молларидан олинадиган маҳсулотнинг миқдорини кўпайтириш билан бир қаторда, маҳсулот етиштиришга сарфланадиган меҳнат ва маблағ сарфларини камайтириш ҳамда унинг таннархини янада арзонлаштириш имконини беради.

Райондаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, цемент комбинати, Фарҳод гидроэлектростанцияси, пахта тозалаш заводи каби корхоналарнинг коллективлари ҳам Марказий Комитет Пленумининг қарорларига жавобан ишлаб чиқаришда янада юксалишга эришиш учун социалистик мусобақани тинмай кучайтирмоқдалар.

— Корхонамизнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари, — деди Ўзбекистон металлургия заводи партия комитетининг секретари ўртоқ Винокуров, — 1959 йил давлат планини муддатидан илгари — 4 декабрда муваффақиятли бажардилар. Етти йилликнинг биринчи йилида пландагига қўшимча равишда бир неча минг тонна пўлат ва прокат ишлаб чиқарилди.

Завод коллективи бу йил ҳам давлат планини муддатидан илгари бажариш, пландагига қўшимча равишда ўн мингларча тонна пўлат ва прокат чиқариш, етти йиллик планни эса 1963 йилда адо этишга сўз берди.

Актив йиғилишида колхоз ва совхозларнинг коммунистлари, комплекс механизациялашган бригадаларнинг бошлиқлари ва чорвачилик ходимлари зўр кўтаринки руҳ билан гапирдилар, ўзларининг амалий ишлари ва режалари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

1-«Далварзин» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи ўртоқ Ғ. Исмоилов бригада аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил олганликларини кўрсатди.

— Бригадамиз аъзолари, — деди ўртоқ Исмоилов, ўз сўзида давом этиб, — бу йил барча майдонга чигитни ўлчов симлари тортиб квадрат-уялаб экиш, ғўзага механизмлар билан икки томонлама ишлов бериш йўли билан ҳар гектар ерда 40 центнердан ҳосил етиштириш, бир центнер пахтанинг таннархини кўпи билан 100 — 110 сўмга туширишни мажбуриятини олдилар.

2-«Далварзин» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи ўртоқ К. Бобоевнинг айтишича, бригада аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларига жавобан бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш ва етиштирилган барча ҳосилнинг 60 процентини машиналар билан териб олишга сўз берганлар.

Йиғилиш қатнашчилари «Гулистон» колхозининг сут соғувчиси ўртоқ Гаипованинг сўзини катта эътибор билан тингладилар. Ўртоқ Гаипова 26 йилдан буён чорвачилик фермасида ишлайди ва чорвачиликни ривожлантириш соҳасида эришган жуда катта муваффақиятлари учун Ленин ордени билан мукофотланган. У, Марказий Комитет Пленумининг қарорларига жавобан бу йил ҳар бир соғин сигирдан 5000 литрдан сут соғиб олишга сўз берди.

Ленин номли колхоз чўчқачилик фермасининг мудири ўртоқ Раҳимов ферма коллективи бу йил 500 центнер чўчқа гўшти етиштириш мажбурияти олганлигини кўрсатиш билан бирга, район партия ва совет ташкилотларидан, айниқса РТС раҳбарларидан чорвачиликдаги ишларни механизациялашда чорвадорларга амалий ёрдам беришни илтимос қилди.

«Чаноқ» совхозининг коллективи чорвачилик маҳсулотлари, айниқса гўшт етиштиришни кўпайтириш мақсадида бу йил йирик паррандачилик фермаси ташкил қилиш ва 40 тонна парранда гўшти етиштириш мажбуриятини олди. Совхоз зоотехниги ўртоқ Шоҳиджонов хўжаликда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан кўрилаётган амалий чоралар ҳақида гапириш билан бирга, юқоридаги муҳим тадбирни алоҳида қайд қилиб кўрсатди.

Актив йиғилишида чиқиб сўзлаган КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қатнашчиси, область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ П. Новосельцев ўзининг Пленумда олган таассуротлари ҳақида гапириб берди.

Актив йиғилишининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқулладилар ва 1960 йили ҳар гектар ердан камида 25 центнердан — ҳаммаси бўлиб 50 минг тонна пахта етиштириш, бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш, саноат ишлаб чиқаришини янада юксалтириш ҳамда етти йилликни қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам, саноат ишлаб чиқариши соҳасида ҳам муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олдилар.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1959 йилда бажарилиш якунлари

Ўзбекистон ССР Статистика бош қармасининг ахборотида айтиладики, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXI съездининг ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларидан руҳланган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари етти йилликнинг биринчи йили бўлган 1959 йил халқ хўжалиги планини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбориб, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда, халқнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини янада оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришдилар.

Республика саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми бўйича 1959 йил планини 104 процент қилиб бажарди.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1958 йилга нисбатан 9 процент кўпайди.

Республиканинг барча халқ хўжалиги кенгашлари ва областлари планни ошириб бажардилар. Шу билан бир вақтда улар қарамоғидаги 13 корхона ялпи маҳсулот чиқариш планини бажармай қолди.

1959 йилги план маҳсулотнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича, ошириб бажарилди.

Маҳсулотнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш планининг оширилиб бажарилиши билан бир қаторда шарикоподшипниклар, шлангли кабель, иморат учун ғишт, шифер, йиғма темирбетон конструкциялар ва деталлар ишлаб чиқариш бўйича 1959 йил плани бажарилмай қолди.

КПСС Марказий Комитети июнь (1959 йил) Пленумининг халқ хўжалигида янада техника тараққиётини таъминлаш тўғрисидаги қарорларига мувофиқ, республика саноатида ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, янги юқори унумли асбоб-ускуналар ва илғор технологияни жорий қилиш, шунингдек ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш ишлари кучайтирилди.

1959 йилда янги ХВС — 1,2 пахта териш машиналари, белгиланган миқдорда уруғ экадиган СХГ—4, СТНК ва СУГ-К маркали пахта сеялкалари, культиваторлар, ўсимликни озиқлантирадиган, уруғликни сортларга ажратадиган, уруғликни дорилайдиган машиналар, халқа системада момиқ ажратадиган машиналар, экиш учун тозаланган уруғларни саралайдиган машиналар ишлаб чиқарила бошланди.

Рационализаторлар ва ихтирочилар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга катта ҳисса қўшдилар. Бу йил 15 минг рационализатор 27 минг таклиф киритдилар. Шу давр ичида рационализаторларнинг 16 мингга яқин таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бунинг натижасида бир йилга ҳисоблаганда 150 миллион сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинади.

1959 йилда Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгашларига қарашли корхоналарнинг ўзидагина 40 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси тежаб қолинди.

Министрлар Совети қарамоғидаги саноатда меҳнат унумдорлиги 1958 йилга нисбатан 6 процент ошди ва план 103 процент қилиб бажарилди.

1959 йилда қишлоқ хўжалиги соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. Етти йилликнинг биринчи йилида республика пахта етиштиришда энг юқори даражага эришди ва пахтачиликнинг бутун тарихи давомида энг юқори ҳосил олинди.

Колхозлар ва совхозлар давлатга 3163 минг тонна пахта сотдилар, яъни ўтган йилдагига қараганда 217 минг тонна кўп ва 1953 йилдагига қараганда 731 минг тонна кўп пахта сотдилар. Пландан ташқари 193 минг тонна пахта сотилди. Тайёрланган пахтанинг умумий миқдоридан 83 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Пахта етиштириш ўрта ҳисобда республика бўйича ҳар бир гектар экин майдонига 22,9 центнерни ташкил этди, 1958 йилда 21,1 центнер бўлган эди. Андижон областида ҳар гектар бошига 27,2 центнер, Сурхондарё областида 26,3 центнер, Наманган областида — 25,8, Хоразм областида — 25,4 центнер пахта тайёрланди.

Андижон, Орджоникидзе, Наманган, Пахтаобод, Тўрақўрғон, Ленин районлари ҳар гектар бошига 30 центнердан ортиқ, Денов райони эса 36,2 центнер ҳосил олди.

Бу муваффақиятларга прогрессив агротехника методларини ҳамда пахта етиштиришни комплекс механизациялашни кенг қўлланиш асосида эришилди.

1959 йилда биринчи марта ғўзалар кетмон ишлатилмасдан кўп миқдорда парвариш қилинди. Далаларда беш мингга яқин комплекс механизация бригадалари ишлаб, улар 400 минг гектар майдондаги ғўзаларни парвариш қилдилар.

1959 йилда Ўзбекистон пахтакорлари пахтани машина билан териб олишда туб бурилишга эришдилар. Пахта териш машиналари билан 329 минг тонна пахта териб олинди.

Меҳнаткашларни яхшироқ таъминлаш мақсадида картошка ва сабзавот етиштиришни ривожлантириш соҳасида ғоят катта тадбирлар амалга оширилди. Бунинг натижасида картошка етиштириш 66 процент ва сабзавот етиштириш 20 процент ошди.

1959 йилда йилига иккита ҳосил олиш имконини берадиган такрорий экишлар бир мунча кенг қўлланилди. Уларнинг умумий майдони 1958 йилга нисбатан уч баравар ошди.

Боғ ва токзорлар майдони кенгайтирилди. Уларнинг умумий майдони 71 минг гектарни ташкил этди, яъни олдинги йилга қараганда деярлик 8 минг гектар ортиқ бўлди.

1959 йилда пахта ва бошқа баҳорий экинлар етиштиришни янада кўпайтириш учун мустаҳкам негиз яратилди; 1.405 минг гектар майдон шудгор қилиб қўйилди, яъни 1958 йилдагига қараганда бир ярим баравар кўп ерлар шудгор қилинди.

Чорвачиликда ҳам бир қанча муваффақиятларга эришилди.

Республиканинг колхоз ва совхозлари фақат 1959 йилнинг ўзидагина гўшт етиштиришни 7 процент, сут етиштиришни 17 процент, тухум етиштиришни 26 процент оширдилар, жун тайёрлаш ҳам бир мунча кўпайди.

1953 йилга нисбатан республика бўйича гўшт етиштириш деярлик икки баравар, сут етиштириш 2,3 баравар, жун тайёрлаш — 37 процент ва тухум етиштириш — 83 процент кўпайди.

1959 йилда колхоз ва совхозлар қора мол сонини 106 минг бошга ёки 13 процент, чўчқалар сонини 69 минг бош ёки 35 процент кўпайтирдилар. Шунингдек қўй ва эчкилар сони ҳам кўпайди.

1959 йилда колхоз ва совхозлар қора мол сонини 106 минг бошга ёки 13 процент, чўчқалар сонини 69 минг бош ёки 35 процент кўпайтирдилар. Шунингдек қўй ва эчкилар сони ҳам кўпайди.

Чорва молини ширали озуқа билан таъминлаш соҳасида катта иш қилинди. 2.608 минг тонна силос бостирилди, яъни 1958 йилдагига қараганда деярлик икки баравар кўп силос бостирилди. Тайёрланган силоснинг умумий миқдоридан 1.939 минг тонна ёки 74 процент маккажўхори силоси бостирилди.

Колхоз ва совхозларда бир сигирга ўрта ҳисобда 1958 йилдаги 6 тонна ўрнига 10 тонна силос бостирилди. Тошкент областининг колхоз ва совхозлари сигирларни ширали озуқа билан бошқа областларга қараганда яхшироқ, ўрта ҳисобда бир сигирга 13 тоннадан таъмин этдилар.

Республика 1959 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш планларини муваффақиятли бажарди.

Давлатга 1958 йилдагига қараганда 13 минг тонна кўп гўшт, 31 минг тонна кўп сут, деярлик 6 миллион дона кўп тухум, 286 минг дона кўп қоракўл тери, 255 тонна кўп пилла сотилди, шунингдек давлатга луб экинлари, картошка ва сабзавот ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш кўпайтирилди.

Ўтган йили 1958 йилга нисбатан Тошкент темир йўлининг юк обороти плани 102 процент бажарилди, умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти ҳам юк ташиш планини ошириб бажарди.

1958 йилга нисбатан юк обороти плани 10 процент кўпайди.

1959 йилда Ўзбекистон ССР территориясида давлат ва кооператив ташкилотларининг (колхозлардан бошқа) капитал маблағ сарфлаш ҳажми 5700 миллион сўмни ташкил этди ва 1958 йилга нисбатан 10 процент кўпайди.

Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент магистрал газопроводи қурилиши муваффақиятли олиб борилди.

Давлат плани ҳисобидан, шунингдек шаҳар аҳолиси томонидан ўз маблағлари ҳисобига ва давлат кредити ёрдами билан умумий майдони 1,9 миллион квадрат метр бўлган уй-жойлар қурилди. Уй-жой қурилиши плани ошириб бажарилди.

Бундан ташқари, колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси томонидан 45 минг уй қурилди.

1959 йилда республика давлат, кооператив ва колхоз маблағлари ҳисобидан 61,5 минг ўринли умумий таълим мактаблари, 1,8 минг ўринли касалхоналар, 7,7 минг ўринли болалар боғчалари ва 5,5 минг ўринли болалар яслилари қурилди.

1645 ўринли интернат мактаблар қурилди.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги 1959 йилда 1958 йилга нисбатан 7 процент ошди.

Республика халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони кўпайди ва 1959 йилда 1463 минг кишини ташкил этди. Профессионал-техника таълими мактаблари 1959 йилда ёш ишчилардан деярли 9 минг кишини тайёрлаб чиқарди.

Чакана товар обороти 1958 йилга нисбатан таққослама нархларда 8 процент ошди.

Бироқ давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти йиллик плани 99,3 процент бажарилди.

Умумий таълим мактабларида ўқувчиларнинг сони, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида ва катталар мактабларида ўқувчиларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, 1.426, 5 минг кишини ташкил этди, яъни ўтган йилдагига қараганда 54 минг киши ортиқ бўлди.

Ўтган йили 67,5 минг йигит ва қизлар ўрта мактабларни тамомлаб етуклик аттестати олдилар. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларини 31 мингдан ортиқ мутахассис битириб чиқди.

Мактабнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги янги қонунга мувофиқ, 136 та ўрта мактабда ишлаб чиқариш таълими жорий қилинди. Олий ўқув юртларида ўқувчиларнинг анчагина қисми ўқишни ишлаб чиқаришдаги иш билан қўшиб олиб бормоқда.

Республикада илмий ходимларнинг умумий сони 1959 йилда 1958 йилга нисбатан кўпайди ва 9106 кишини ташкил этди, шулардан 205 киши фан докторлари ва 2329 киши фан кандидатларидир.

1959 йилда геология ва нефть ҳамда газ манбаларини ишлаш, қурилиш ва полимерлар кимёси илмий тадқиқот институтлари ташкил этилдилар ва ишга киришдилар.

Театрлар, кинотеатрлар, Маданият саройлари аҳолига хизмат кўрсатишни яхшиладилар. Соғлиқни сақлаш яна ривож топди. Аҳолига янада яхшироқ хизмат кўрсатиш учун 100 та энг яхши маъмурий бино касалхоналар ва даволаш муассасалари ихтиёрига топширилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ўтган йили катта муваффақиятларга эришиб, ҳозирги вақтда 1960 йилги халқ хўжалик планини ошириб бажариш учун социалистик мусобақани янги куч-ғайрат билан авж олдириб юбордилар ҳамда КПСС XXI съезди томонидан қўйилган улуғвор топшириқларни муддатидан олдин бажариш учун ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. (ЎзТАГ).

СИФАТЛИ УРУҒ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1960 йилда экиш учун қишлоқ хўжалик экинларининг сифатли уруғлигини тайёрлаш ҳақида қарор қабул қилдилар. Қарорда кўрсатиладики, партия, совет қишлоқ хўжалик органларининг колхоз ва совхоз раҳбарларининг уруғчилик масаласига эътиборни сусайтириб юборганликлари ва сифатли уруғлик экишни таъминламаётганликлари натижасида республикада сифатсиз, кондицион бўлмаган ва текширилмаган уруғликларни экиш фактлари учрамоқда. Шу сабабли кўпгина колхоз ва совхозлар ҳосилнинг анча қисмини йўқотиб, сифатсиз маҳсулот олмоқдалар.

1960 йил ҳосили учун республика колхоз ва совхозларида ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг сифатли уруғликларини экиш мақсадида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика Халқ хўжалиги кенгашлари зиммасига бошқа республикалар учун чигит тайёрлаш ва жўнатишни 15 февралгача тугатиш, Ўзбекистон совхоз ва колхозларида экиш учун уруғлик сотишни 20 мартгача тугаллаш вазифасини юклади. Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, совхоз директорлари ва колхоз правлениелари чигит сарфлашни тежаш юзасидан амалий тадбирлар кўришлари ва бир гектар ерга қуйидаги миқдорда чигит экишни таъминлашлари зарур: белгиланган миқдорда чигит ташлаб кетадиган сеялкалар билан экилганда кўпи билан 25 килограмм, режа сими билан квадрат-уялаб экадиган сеялкаларда кўпи билан 60 килограмм ва қаторлаб экишда кўпи билан 130 килограмм.

Ҳамма пахта заводларида ва пахта тайёрлаш пунктларида чигитнинг сақланиши, унинг аҳволи ва тайёрланиши, уруғликларни тозалаш ва уларга ҳужжатлаштириш ялпи текширишдан ўтказилиши ва аниқланган камчиликларни тугатиш учун зарур чоралар кўрилиши керак.

Қарорда беда, бошоқли ва дуккакли дон экинлари, маккажўхори оқжўхори, шоли, картошка, луб экинлари ва бошқа экинларнинг сифатли уруғликлари экилиши, шунингдек ҳар бир хўжаликнинг уруғликка эҳтиёжини таъминлаш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика партия ва совет ташкилотлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва жойлардаги қишлоқ хўжалик органлари 1960 йилда ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг сифатли уруғликларини экишга тайёргарликни ва уруғликдан тўғри фойдаланишни таъминлайди, деб ишонадилар. Бу эса қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш ва уларнинг сифатини яхшилашнинг энг муҳим омилидир.

КПСС МК декабрь Пленуми қарорини амалга оширамиз

ТЕРИМЧИ ХОТИН-ҚИЗЛАР: ПАХТАНИ ҚЎЛДА ЭМАС, МАШИНАДА ТЕРАМИЗ

«Тошкент областидаги Киров номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Турсуной Охунова шу минбарга чиқиб нутқ сўзлади. Бу аёл ҳаммамизга маъқул тушди. Уни кўрган киши, кўринишида шунчалик нозик бир аёл шу қадар серғайрат, шу қадар матонатли бўладими, деб ҳам ўйлайди. У ишонч билан машинани ишлатишга киришди, машинадан қўрқмай, уни яхшилаб ўрганиб олди. Ўртоқ Охунова трактор бригадасининг бошлиғи ўртоқ Тюпко билан мусобақа бошлади. Ўртоқ Охунова мамлакатимиздаги ёш бўғиннинг муносиб намояндасидир. Мен бир ўзим, дейди Охунова, 100 киши қўлда терган пахтани машинада териб бераётирман».

Н. С. ХРУШЧЕВ.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида оддий ўзбек қизи Турсунойга берган бу юксак баҳоси партия ва ҳукуматимиз пахтакорларга нақадар катта ғамхўрлик қилиб келаётганликларини кўрсатади. Бу ғамхўрликдан руҳланган жуда кўп теримчи хотин-қизлар эндиликда пахтани қўлда эмас, машинада терамиз, пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялаш учун бутун куч ва ғайратимизни сарф қиламиз деб айтмоқдалар.

Бу йил областимиз колхоз ва совхозларида 140 минг тонна пахта машинада терилади. Эндиликда тажрибали механизаторларимиз билан биргаликда, ёш механизатор хотин-қизлар ҳам бу мақсад йўлида ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Ўртоқ Турсуной Охунованинг ҳаракати билан бошланган ташаббус эндиликда кенг қулоч ёймоқда. Яқинда бўлиб ўтган область колхозлари, РТСлари ва совхозлари механизаторларининг слётида жуда кўп теримчи қизлар сўзга чиқиб, эндиликда Турсунойнинг изидан боришга аҳд қилганликларини айтдилар.

Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхоз трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Тўхта Абдуллаева, бўкалик машҳур чевар теримчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова, Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозидан Насиба Саидхўжаева, Ўрта Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоздан Умри Ҳасанова, Куйбишев номли колхоздан Назира Йўлдошева, Боёвут районидаги «Фарҳод» совхозидан Х. Тўраева ва бошқа шу сингари ўртоқлар бундан буён ҳосилни қўл билан эмас, машинада терамиз, мавсумда хирмонга кам деганда 150 — 200 тоннадан «оқ олтин» тўкамиз деб айтдилар. Ҳозир улар ана шу аҳдларининг уддасидан чиқиш мақсадида тракторчилик курсларида ўқимоқдалар, тажрибали механизаторлар, тракторчиларнинг бевосита ёрдамига суяниб техникани бошқариш, пахта териш машиналарини ҳайдашни ўрганмоқдалар. Турсуной Охунова бошлаган хайрли ишнинг кўлами ҳамма ерда кенгайиб, механик-ҳайдовчи бўлишни истаган йигит ва қизларнинг сафи ортиб бормоқда.

САОДАТ РУЛДА

Уч дугона қуёш билан баравар ётоқларидан чиқиб, машғулот ўтадиган жойга жўнадилар. РТС да уларни ўттизга яқин ёшяланг кутиб олди. Курсдошлар ҳар кунги одат бўйича бир-бирлари билан қуюқ кўришдилар, ҳол-аҳвол сўрашдилар.

Ҳаял ўтмай яна 10—15 киши келиб жамоат жам бўлди. Қўнғироқ чалиниб дарс бошланди.

Йигирмадан ортиқ парта қўйилган каттагина хонага бугунги машғулотлар учун керакли асбоб-ускуналар, деталлар келтириб қўйилган. Деворларда турли хилдаги тракторларнинг тузилиши, уларнинг иш услуби ҳақида маълумот берувчи сурат ва диаграммалар осиғлиқ.

— Кечаги дарсда нималар ҳақида гаплашган эдик?— ўртага савол ташлади ўқитувчи Жўра Абдураҳимов.— Бир неча ўқувчи бир овоздан жавоб берди:

— Моторни ўт олдириш тўғрисида гапириб берган эдингиз.

— Қани, шуни ким тушунтириб беради?

Ўқувчилар бир лаҳзалик сукут ичида бир-бирларига қарашиб олишди. Бироқ ҳеч ким қўл кўтармади.

— Ҳеч ким билмайдими-а?— сўради ўқитувчи яна. Шундагина 8—10 ўқувчи бараварига қўл кўтарди. Айримлар «мен айтаман» дейишди. Ўқитувчи ўқувчиларга бир кўз югуртириб олгач, уларнинг бирини турғизди.

— Сиз жавоб берақолинг, Тўхтамурод.

— Моторни ўт олдириш учун, — деб гап бошлади Тўхтамурод Боботоев — ишни ручкадан бошлаш керак. Ручка паррак билан бирга тақсимловчи вални айлантиради.

— Бўлади,— деди ўқитувчи кутилмаганда Тўхтамуродни ўтиришга ишора қилиб,— у ёғини ким айтади?

Яна қўллар кўтарилди.

Бўка районидаги колхозларнинг кўпгина теримчи қизлари механик-ҳайдовчи бўлиш истагини билдириб, шу кунларда техникани ўрганмоқдалар. Суратда: (чапдан) Ленин номли колхоздан Хосият Мавлонова, «Ленин йўли» колхозидан Ким Елена, Охунбобоев номли колхоздан Саодат Гулаҳмедова, Ленин номли колхоздан Рая Фатхуллина ўртоқлар пахта териш машинаси техникаси билан танишмоқдалар.

В.Салов фотоси.

— Навбат Саодатга,— шу гап ўқитувчининг оғзидан чиқиши билан ўрта бўйли; кўринишдан чайир қиз ўрнидан турди. У енгил табассум билан дугоналари Саҳобат ва Еленаларга қараб олгач, дона-дона қилиб гапирди:

— Бундан кейинги ҳаракат тақсимловчи вал билан магнито ўртасида бўлади. Магнитода сабачка деб аталувчи кичкина тишча бор. Шу тишча тақсимловчи валга ишқаланади. Натижада магнитода ток ҳосил бўлади ва бу ток свечаларга ўтади. Свечалардан чиққан учқун эса поршиндаги керосинни ёндиради. Шундан кейин мотор ҳаракатта келади.

— Ўтиринг, Саодат, — мамнун бўлиб деди ўқитувчи,— ҳаммасини эсда қолдирибсиз, беш баҳо қўяман.

Ўтган дарс юзасидан яна бир неча ўқувчи гапирди. Ҳамма ўтилган темани пухта ўзлаштирган экан.

— Ҳар кунги машғулотларга шу бугунгидек пухта тайёрланиб келсаларингиз, — ўқувчиларга мурожаат қилди Жўра Абдураҳимов,— 4 ой ичида тракторни ўйнатиб юборадиган механизатор бўлиб қоласизлар. Мана Саодатни қаранг, ҳозирданоқ жуда кўп нарсани билиб олди. Ўтган йили мавсумда у 35 тоннага яқин пахта терган эди. Бу йил эса, 150 тоннага сўз бераман, Турсуной Охуновадан қолишмайман, деяпти. Нимага таяниб шундай юксак мажбурият олди, машинага таяниб. Эҳтимол, қўл билан пахта териб Қаҳрамон бўлган Саодат машина теримида ҳам ўзини кўрсатиб яна битта олтин юлдуз тақар. Ахир ҳамма иш ҳаракатта, эътиқодга боғлиқда. Машғулот тугаши билан бир гуруҳ ўқувчи тракторлар турадиган майдонга тўпланишди. Улар орасида Саодат, Саҳобат ва Еленалар ҳам бор эди.

Трактор паркида бир соатга яқин савол-жавоблар, тортишувлар давом этди. Ёш-яланглларнинг шовқин-сурони, аммо ниҳоятда зарур бу суҳбатларини ташқаридан кузатган киши турли-туман саволлар, уларга берилган жавоблар, ҳазил-мутойибаларни эшитиб завқ қиларди.

— Мана бу қисмнинг номи нима?—деб сўради шунда уч қиздан бири.

— Буми? Бу порсенка,— жавоб берарди яна биттаси.

— Мана буниси крайник-а?

— Худди ўзи. Қара, кичкинагина. Лекин шу бўлмаса трактор ҳаракатга келмайди.

Ўқувчиларнинг қизғин суҳбати бирдан узилиб қолди. Боядан бери курсдошларидан бироз нарироққа кетиб, бир универсал атрофида ивирсиб юрган Саодат рулга ўтириб олган эди. Ўқувчилар ўша томонга оқдилар. Саодат шошилмай эгардан тушди. Тракторнинг чап биқинидан ручкани олиб, 2—3 қадам илгари босди. Орадан яна бир лаҳза ўтди. Саодат зарб билан ручкани айлантирган эди, глушителдан қуюқ тутун чиқиб, мотор ўт олди. Энди Саодат чаққонлик билан универсалнинг ён томонига ўтиб, газни очиш учун хизмат қиладиган симни тортди. Поршинга кўпроқ ёнилғи келди, шекилли, моторнинг овози кучайди. Сим бўшатилгач, шовқин бироз камайди.

Саодат ручкани ўз ўрнига қўйдида, бир ҳамла билан эгарга чиқди. Кейин чап оёғи билан педални босди. Бир қўли билан тезлик дастасини тутиб, уни биринчига олди. Газни сал кўпайтириб юборгач, ён-верига — атрофини қуршаб турган курсдошларига кулимсираб қаради. Кейин секингина педални бўшатди. Пўлат от бир силкинди-ю, жойидан қўзғалди.

1959 йилнинг кеч кузида областимизнинг комсомол ёшлари кенгаш ўтказишиб, техникани пухта эгаллаш юзасидан маслаҳатлашган эдилар. Шулар орасида Бўка районидаги Охунбобоев номли колхознинг донгдор теримчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова ҳам бор эди. У «келгуси йилдан бошлаб мен ҳам қўлда эмас, машинада пахта тераман» деган эди. Районга қайтгач Саодат ўз режасини бошқа дугоналарига, теримчи йигит-қизларга айтди. Вильямс номли колхознинг мавсумда 30 тоннага яқин пахта терган чевар теримчиси Саҳобат Деҳқонбоева, «Ленин йўли» колхозининг аъзоси Ким Еленалар ҳам унинг фикрига қўшилдилар. Ҳозир улар район марказида ташкил қилинган 4 ойлик курсда ўқимоқдалар.

— Оғиримизни бениҳоя енгил қиладиган азамат машиналар турганида, қўл билан пахта териб ўзимизни қийнаб нима қиламиз дейишди улар. Йўқ, энди иш мутлақо бошқача бўлади. Илгари пахтани қўлда териб ном чиқарган эдик. Бундан буён терим машиналарида ишлаб, элга манзур бўладиган иш қиламиз.

С. СУЛТОНОВ.

Бўка райони.

Турсуной билан мусобақалашамиз

Эсимда, ўтган йили пахта теримини бошлаш арафасида чинозлик Турсуной пахта териш машинаси билан мавсумда юз тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олиб, барча механизаторларга мурожаат қилган эди. Мен ўшанда бу қизнинг ғайрати ва шижоатига қойил қолиб, унинг чақириғига қўшилдим. Совхозимизда йиғилиш бўлганида СХМ-48 машинасидан унумли фойдаланиб, мавсумда 100 тонна пахта теришга отландим.

Сабот билан меҳнат қилинса, кишининг қўлидан келмайдиган иш йўқ экан. Ҳар бир соат, ҳар бир минутдан унумли фойдаланиб пахта тера бошладим. Ниҳоят сўзимнинг уддасидан чиқдим. Бизнинг ерларимиз шароитида бунчалик пахта териш юқори кўрсаткич бўлса ҳам лекин ўз ишимдан кўнглим тўлмади.

Мана, энди областимиздагина эмас, республикамизда ҳам турсунойчилар — механик-ҳайдовчи бўлиш истагини билдирган хотин-қизлар сафи кенгайиб бораяпти. Учқундан аланга пайдо бўлади деганларидек, Турсуной бошлаган хайрли иш кенг қулоч ёйди.

Мен бу йил Турсуной изидан бориб комплекс механизациялаштирилган бригадага бошчилик қилиш, кам меҳнат сарф қилиб арзон баҳода мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилдим. Совхоз дирекцияси бизнинг ихтиёримизга 60 гектар ер ажратиб берди. Бу ерларни ўтган йилнинг кузидаёқ сифатли ҳайдаб, ўғитлаб кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйганмиз.

Деҳқон ерни қанча яхши ишласа, механизация кучига таяниб меҳнат қилса истаганча ҳосилни олаберади. Бизнинг ерларимиз шўрхок, сизот сувлари юза, шунинг учун ҳам бу ерларда зарур агротехника тадбирларини амалга оширмоқдамиз. Ҳар гектар ердан 13 ўрнига 25 центнердан ҳосил топширамиз деган ниятимиз бор. Лекин бу ҳам чегара

эмас. Биз имконият борича мўл ҳосил етиштириш учун курашаберамиз.

Бу йил кам деганда 250 тонна пахта теришга аҳд қилдим. Шу мақсадда Турсунойни мусобақага чақираман.

Х. ТЎРАЕВА,

Янгиер шаҳридаги «Фарҳод» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

МЕХАНИЗАТОР ҚИЗЛАР

Ялламалик Насиба Саидхўжаева машҳур механизатор Турсуной Охунова билан ўтган йили кузда танишди. Турсуной ўзи ишлаб турган Киров номли колхозда машина билан теришга ажратилган ерлардаги пахтани териб бўлгач, шу Яллама қишлоғидаги «XXI партсъезд» колхозининг Насиба бошлиқ звеносида пахта тера бошлади.

Насиба ёш, ғайратли, меҳнатсевар қиз. У жуда уста теримчи, ўтган йили 17 тонна пахта терган. У илгарилари ўзининг шундай тезкор теримчилиги билан фахрланиб юрарди. Лекин Турсунойнинг ажойиб машина билан пахта терганини кўргач Насибада бошқача хис уйғонди. Унинг қалбини Турсунойдек механизатор бўлиш ҳаваси қамраб олди. Чевар қиз, Турсунойнинг машина рулида ўтириб қилаётган ҳар бир ҳаракатини кўздан кечирар экан ундан сўради:

— Опажон, мени ҳам машина билан пахта теришга ўргатсангиз-чи.

— Жоним билан, — деди Турсуной.

Ўша кундан бошлаб Турсуной устоз, Насибахон унга шогирд бўлди. Ҳар куни Турсунойнинг ишига қарашиб юрган Насиба пахта териш машинасини унча-мунча ҳайдайдиган ҳам бўлиб қолди.

Турсуной кетди. Лекин Насибанинг кўнглига зўр ҳавас ўтини ёқиб кетди. Ҳавас ишқ-муҳаббат билан тенг. Муҳаббат ҳамма нарсани енгади. Насиба ҳозир ана шу ҳавас ўти билан ёнади. Трактор деса унинг кўнгли кўтарилади, дилида севинчли туйғу пайдо бўлади.

Илгарилари ялламалик қизлар тракторчи бўлишни хаёлларига ҳам келтира олмас эдилар. Қишлоқдаги баъзи кишилар ўзаро мулоҳаза юритиб: «Ҳар ким қўлидан келадиган, ўзига ярашадиган ишни қилиши керак, аёлларга трактор ҳайдашни ким қўйибди?», «Хотин киши от миниб улоқ чопмаганидек, трактор миниб ер ҳам ҳайдай олмайди» дейишарди. Бу гаплар қизларнинг механизацияга бўлган ҳавас ва иштиёқларини бўғиб, тўсиб келарди.

Турсунойнинг Яллама қишлоғига келиб кетиши, унинг ажойиб меҳнат ғалабаси бундай афсоналарга барҳам берди. Далада кетмон кўтариб ишлайдиган қизларгина эмас, ҳатто бухгалтерияда чўт қоқиб хизмат қиладиган қизлар ҳам механизатор бўлишга интила бошладилар.

Мана колхоз устахонаси. У ерда колхоз инженери ўртоқ Йўлдош Қўлдошев раҳбарлигида Насиба Саидхўжаева, Насиба Султонбекова, Санамой Худойқулова, бухгалтер Маймуна Хусниддиновалар тракторчиликни ўрганмоқдалар. Механизатор бўлиш йўлида дастлабки таълимни олмоқдалар.

— Районимизда ўтган йили Турсуной Охуновадан бўлак механизатор хотин-қизлар йўқ эди. Бу йил эса механизатор бўламан деган қизлар жуда кўп, — дейди район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Марҳаматхон Қосимова бир тўда қоғозни кўрсатиб, — мана шуларнинг ҳаммаси механизатор бўламан деган қизларнинг аризаси.

Шу маҳал эшик очилиб, икки қиз кириб келди.

— Келинглар, келинглар, қани буёққа ўтиринглар. Булар ҳам механизатор бўламан деб юрган қизларимиздан. «Қизил Октябрь» колхозидан келишган. Бу қизимизнинг оти Нури, фамилияси Нуритдинова.

— Сизни механизатор бўлишга нима қизиқтиради? — сўрадик.

— Нима қизиқтирарди, қачонгача қўлда пахта терамиз, сиз Турсуной опамни танийсизми? У киши 210 тонна пахта терди, биз ҳам шунақа бўлсак деймиз-да.

Сталин номли колхоз идорасида механизаторлар мактабига ўқишга кириш учун ариза берган бульдозерчи ўртоқ Собир Ражабовнинг қизи Шоира Собирова ҳақида анча гап бўлди. Чўт қоқиб ўтирган бухгалтерлардан бири гапира бошлади.

— Қизи тушмагур, дадасининг ишлаганига қараб юриб, кўзи анча пишиб қолган экан. Ҳозир бульдозерни туппа-тузук ҳайдаб, ерларни текислай беради.

— Ростдан-а? Нима қилса ҳам отасининг боласида, — деди иккинчиси.

Хотин-қизларнинг механизатор бўлиб ишлаш йўлида катта ҳаракат бошланганини кўрсатадиган бу хилдаги ҳодисаларни ҳозир Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Киров номли ва бошқа колхозларда ҳам учратиш мумкин.

— Бу йил бизда, — дейди Киров номли колхоз раиси ўртоқ Ғани Далибоев, — Турсунойдан бошқа яна икки қиз механизатор бўлиб ишлайди. Бири Турсунойнинг синглиси Инобат Охунова, иккинчиси Турсуной Йўлдошева. Улар механизаторлар тайёрлаш тўрт ойлик курсида ўқишга кирдилар.

Улуғ етти йиллик топшириқларини бажаришда, мамлакатимизнинг шоншуҳратини яна оширишда механизаторларнинг роли ғоят катта. Бундай улуғвор ишларни амалга оширишда механизаторлар сафига кириб келаётган насибалар ҳеч шубҳасиз катта роль ўйнайдилар.

Б. ХАЛИЛОВ,

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ТУРСУНОЙ ПОЧТАСИ

Чинозлик машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Охунова кўплаб хат олмоқда. Унга кейинги 15 кунда 250 та хат келди. Хатларни республикамиз районларидан ташқари, украиналик, РСФСР, Белоруссия, Озарбайжон, Тожикистон ва қозоғистонлик илғор кишилар, механизаторлар, Совет Армияси сафида хизмат қилиб турган солдатлар юборганлар.

Булардан бири Қорақалпоғистон АССР, Амударё районидаги Крупская номли колхоз звено бошлиғи гектаридан 75 центнердан ҳосил етиштирган пахтакор О. Камолованинг хати матбуотда эълон қилинган эди.

Турсунойга келаётган хатларнинг кўпчилигида механик ҳайдовчи бўлишни истаган хотин-қизлар кўпайиб бораётганлиги қайд қилинади. Хат авторлари етти йилликнинг иккинчи йили вазифаларини бажаришда ғайрат-ташаббус билан ишлаётганликларини изҳор қиладилар. Турсуной билан Киров номли колхоз аъзоларига янги зафарлар тилайдилар.

Ю. ЎРУНБОЕВ.

Машинани тезда ўрганиб оламан

Яқиндагина ўз ишини тугаллаган жонажон партиямиз Марказий Комитети Пленуми қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини бундан буён кескин ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилар экан, биз пахтакорларнинг ҳам оғиримизни енгил қилиш, пахтачиликни комплекс механизациялаштириш масаласига алоҳида эътибор берди.

Мен Пленум материалларини ўқиб борар эканман, бу Пленумда иштирок этиш шарафига муяссар бўлган дугонам Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунованинг гапларини эшитиб жуда завқланиб кетдим. Авваллари ҳам бу меҳнатсевар қиз тўғрисида газеталардан кўп хабарлар ўқиган эдим. Ўшанда наҳотки мен ҳам Турсуной каби пахта териш машинасини бошқаришни ўргана олмасам, деб ўйлаб юрардим.

Турсунойнинг чақириғи хаёлларимни ҳақиқатга айлантирди. Ўзимда аллақандай куч-шижоат ҳис қилдим.

Ҳозир кўп йиллик тажрибага эга бўлган илғор механизаторлар ёрдамида трактор ҳайдашни ўрганмоқдаман. Тўғри, дастлабки пайтларда бу иш менинг учун оғирлик қилар, қийинчиликларга дуч келарман. Аммо мен бу қийинчиликлардан чўчиб турмайман. Нега деганда касбимнинг келажаги порлоқ эканлигига ишонаман.

Районимизда мен каби механик-ҳайдовчи бўлиш истагида тракторчилар курсида ўқиётган теримчи қизлар оз эмас. Районимиздаги Сталин номли колхознинг аъзоси Умри Ҳасанова ана шулар жумласидандир. Яқинда у область колхозлари ва РТСлари механизаторларининг биринчи слётида сўзга чиқиб: «Бу йилги мавсумда машина билан 200 тоннадан ошириб пахта тераман» деб мени социалистик мусобақага чақирди.

Дугонамнинг бу чақиригини бажонидил қабул қиламан. Мен ҳам пахта териш машинаси ҳайдашни пухта ўрганиб олгач, бу йил мавсумда 230 тонна пахта теришга сўз бераман.

Назира ЙЎЛДОШЕВА,

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг аъзоси.

Энг тўғри йўл шу экан

Ўтган йили бригадамизда 75 гектар ерга чигит асосан квадрат уялаб экилди. Барча майдонлардаги ғўзаларни узунасига ва кўндалангига парвариш қилдик. Суғориш ва озиқлантириш юқори агротехника муддатларида сифатли ўтказилди. Кузда—ғалвир сувдан кўтарилганда натижа ёмон бўлгани йўқ. Ҳар гектар ердан давлатга 39 центнердан ошириб «оқ олтин» топширдик.

Лекин бу ютуқ бизни қаноатлантира олмади. Нега деганда пахта йиғим-теримида катта бир камчиликка йўл қўйдик. Яъни машина билан пахта териш имконияти бор бўлгани ҳолда бу соҳага етарли эътибор бермадик. Шунинг учун ҳам қўлда пахта териш ишига кўп пул ва меҳнат сарф қилинди.

Тўғрисини айтиш керак. Турсуной бошлаган ташаббус ва у қўлга киритган катта муваффақият бизнинг ҳам кўзимизни очди. Машина билан пахта теришнинг нақадар афзалликлари бор эканлигини кўрсатди.

Шу кеча-кундузда Турсунойнинг чақириғи областимиз, ҳатто республикамиз бўйлаб кенг қанот ёзаётган кезларда бизнинг бригадамиз аъзолари ўз ишларида кескин бурилиш ясадилар. Улар пахта майдонини кенгайтириб, ерларини кузда сифатли шудгор қилиб, эндиликда барча ишларни ҳосилни машиналар билан териб олишга мослаштириб олиб бормоқдалар.

Бригадамизни трактор-далачилик бригадаси деб атайдилар. Ўтган йили шу номга яраша иш қилмадик. Ахир ҳосил машинада терилмагандан кейин қандай қилиб ҳам трактор-далачилик бригадасимиз, деб айта оламиз.

Мен бу йил РТСда тракторчилик ҳунарини ўрганмоқдаман. Йиғим-терим даврида пахта териш машинасини бошқармоқчиман. Бир ўзим 150 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилдим. Бу аҳднинг албатта уддасидан чиқаман. Шу билан бирга ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни ўтган йилга нисбатан анча ошириш, бир центнер пахта етиштириш учун сарфланадиган маблағни кескин камайтириш тадбирларини ҳам изчиллик билан амалга ошириб борамиз.

Теримчи қизлар:

— Пахта терадиган давр энди келди, демоқдалар.

Тўхта АБДУЛЛАЕВА,

Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхоз трактор-далачилик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Суратларда: (чапдан) Янгийўл районидаги Ленин номли колхоздан Турсуной Фозилова, Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоздан Назира Йўлдошева, «Пискент» совхози 1-бўлимининг ишчиси Валя Погорелова, Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозидан Насиба Саидхўжаева, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм» колхозидан Карима Турдиалиева ўртоқлар.

В. Салов фотолари.

ОЗАРБАЙЖОН АДАБИЁТИ ҲАФТАЛИГИ

Адабиёт саҳифаси

Ўсмон САРИВАЛЛИ

Келдик

Кўп қадимий қардошликнинг бешиги
Бу диёрга йироқлардан келдик биз.
Кур дарёси каби тошқин шавқ билан
Ораз оша қирғоқлардан келдик биз.
Кўҳна Тошкент, янги шаҳар, қадим дўст,
Хуснинг билан мафтун этдинг сен мени.
Ўз шеъримни қўярмидим номига
Боку каби севмасайдим мен сени.
Ўз элимдек қучоғингни сайр этдим,
Ҳамма ерда дўстлар тутди қўлимни.
«Шарқ юлдузи» колхозида қондошлар
Пешвоз чиқиб кутлаб кутди йўлимни.
Бу колхознинг давлати мўл, бахти мўл,
Баҳам кўрар ўртада меҳнат нонин.
Меҳмон келса боши кўкка етгундек,
Қувонч билан ёзар кенг дастурхонин.
Чойхонаси турар йўл ёқасида,
Дўстлар қистар чойхонанинг тўрига.
Ғилдираксиз паровоз дейсан боқиб
Қайнаб турган катта самоварига.
«Шарқ юлдузи»н иссиқ нур қучоғига
Оқ тонг билан тонг елидек елдик биз.
Ва муҳтарам дўстларнинг ўз қўлидан
Бир пиёла чой ичмоққа келдик биз.
Шарқ уфқида нуқра тонг ҳулкаридек,
Орден тақиб порлаб турар Самарқанд.
Ўзбекистон қуёшидан нур эмиб,
Ўз бағрига чорлаб турар Самарқанд.
Бир маҳаллар тикмиш эди Улуғбек
Бу ўлканинг осмонига кўзини.
Хаёл билан сайёралар сайрига
Ердан туриб элтмиш эди ўзини.
Аммо Ойнинг жамолини яшириб,
Қора булут чимматлари ёпганди.
Умр бўйи бедор ўтган кечалар,
Ширин орзу, ўйлар завол топганди.
Энди эса қанот тақиб, шавқ билан
Сайёралар оламин сайр этамиз.
Парвоз айлар Ойни кўзлаб осмонга
Биз йўллаган баллистик ракетамиз.
Самарқанд бу Улуғбекнинг тупроғи,
Бугун фаннинг кенг очиқ қучоғидир.
Тоғидек тик оқ олтин ғарамлари
Шеъриятнинг илҳомбахш ўчоғидир.
Дўстлигимиз қадимийдир, дўстларим!
У гранит тошда нақшдор, барқарор.
У китобдир, унинг ўтли сатрини
Сўндиролмас, юва олмас ёмғир, қор.
У китобдир, бугун биз шу китобга
Яна янги бир боб қўшмоққа келдик.
Сизга қардош Озарбайжон халқининг
Саломини элтиб, жўшмоққа келдик.

ШУНҚОР таржимаси.

Марварид ДИЛБОЗИ

Менинг Каспий денгизим

Гоҳ оҳиста оқасан бир он,
Тўлқинларинг юмалар бежон,
Гоҳо шоир юрагисимон,
Чайқаласан қилиб ғалаён —
Менинг Каспий денгизим!
Сен тиниқсан гўёки кўзгу,
Қирғоқлардан тушган зар ёғду,
Тонг шуъласи, чароғон Боку,—
Қучоғингда кўринар аён —
Менинг Каспий денгизим!
Сени кўрсам севинчим ортар,
Тўлқинларинг ажиб соз чертар,
Қадрлисан халққа нақадар,
Сенсан халққа мангу қадрдон,—
Менинг Каспий денгизим!
Хазинангни этдинг армуғон,
Сақлар эдинг асрлар пинҳон,
Бугун бизлар билан ёнма-ён
Бормоқдасан зафарлар томон,—
Менинг Каспий денгизим!
Сенла суҳбат қураман қувноқ,
Умринг узун, яшайсан узоқ.
Сенга азиз бўлган дўст-ўртоқ—
Тимсолини сақла кўп замон —
Менинг Каспий денгизим!

Юсуф ШОМАНСУР таржимаси.

КАТТА МАҚСАД ЙЎЛИДА

Кечагина Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти китобхонлар оммасига «Озарбайжон шоирлари» деган тўпламни совға қилди.

Озарбайжон халқи Самад Вурғун, Сулаймон Рустам, Расул Рзо, Мамед Раҳим, Ўсмон Сариваллн, Аҳмад Жамил, Марварид Дилбози каби ўзининг йирик шоирлари билан фахрланади. Булар Озарбайжон поэзиясининг ривожланиши ва ҳозирги юксак даражага кўтарилишига ўзларининг маълум ҳиссаларини қўшдилар.

Озарбайжон поэзиясига ва умуман Озарбайжон адабиётига катта ҳисса қўшган шоирлардан бири Самад Вурғундир. Совет мамлакатида Самад Вурғун асарлари бориб етмаган жой йўқ. Унинг асарлари инглиз, француз, немис, албан, поляк ва бошқа чет эл халқлари тилларига ҳам таржима қилинган. Бунинг боиси Самад Вурғун асарларининг халқчиллиги, ҳаққонийлиги ва самимийлигидир.

Озарбайжон поэзиясининг талантли вакилларидан бири Сталин мукофотининг лауреати Сулаймон Рустамдир. У Озарбайжон поэзиясининг қалдирғочларидан бири бўлиб, адабиётга новатор шоир сифатида кириб келди. Сулаймон Рустам Озарбайжон поэзиясига жанговар большевистик партиявий руҳни, совет ватанпарварлиги, кучли оптимизм руҳини олиб кирди. Янги революцион социалистик воқеликни тасвирлаш, пропаганда қилиш ва янги совет кишисини ҳимоя этиш унинг асарларининг асосий пафосини ташкил этади. Сулаймон Рустам асарлари ғоявий жиҳатдан чуқур, ҳис-туйғуга бой ва социалистик қурилиш пафоси билан тўлиқдир. Унинг дастлабки «Ғамдан шодликка», «Тун романтикаси» каби асарларидаёқ комсомолларнинг ҳаёти ва меҳнати, уларнинг Совет ҳукумати, социализм учун олиб борган кураши акс этди.

Озарбайжонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Расул Рзонинг нафис лирик шеърлари ва «Ленин» номли катта поэмаси совет китобхонларига манзур бўлган асарлардир. Расул Рзо катта талант эгаси бўлиб, шеъриятни жуда чуқур тушунади, уни қалб ва ҳаёт кўзгуси деб билади. Унинг шеърларига халқ ижодининг нодир элементлари сингиб кетган. Жанговар руҳ, чуқур лиризм, бадиий соддалик, нутқнинг образлилиги ва лаконниклиги унинг поэзиясига хос хусусиятдир. Унинг шеърлари, айниқса «Ленин» поэмасида Маяковский таъсири ёрқин кўринади.

Озарбайжон поэзиясида катта поэтик асарларнинг ривожланишида новатор шоир Мамед Раҳимнинг ҳам ҳиссаси катта. У «Ленинград устида» номли учта катта қисмдан иборат бўлган поэмасида Озарбайжон ва рус халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликни куйлайди, озарбайжонли лётчик Гусейн билан рус лётчиги Алексейнинг қаҳрамонона курашини тасвирлайди. Мамед Раҳим халқ ижодига кенг мурожаат этади ва ундан усталик билан фойдаланади. У «Йўлчи юлдуз» шеърида шонли партиямиз ҳақида бундай дейди:

Партия—юксалиш, зафар йўлдоши,
Партия — халқларнинг ўзи демакдир.
Ҳаётда — меҳнатда моҳир иш боши,
Дунёнинг юраги, кўзи демакдир.

Озарбайжон поэзиясининг ривожланишида кўзга кўринган Озарбайжон шоирлари Мехти Самадзода ва Микаил Рзоқулизода, Зейнал Халил ва Аҳмад Жамил, Нигор Рафибейли ва Марварид Дилбози, Талет Аюбов ва Наби Бобоевларнинг хизмати катта.

Озарбайжон шоирларининг асарлари шундан далолат берадики, Озарбайжон поэзияси халқ ҳаёти билан узвий боғланиши ва у билан бирга қадам ташлаши натижасида ажойиб янги ижодий муваффақиятларга эришмоқда.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
филология фанлари кандидати.

Расул РЗО

Менинг кўзим билан қара!

(Бир ажнабий меҳмонга Боку ёқмаганмиш дейдилар).

Бокуни сен ҳам кўргансан
Мен ҳам.
Сен — қийшиқ тор кўчаларни,
Паст кўчаларни,
Қора исли томларни.
Мен — лабларида табассум,
Қалбининг қувончи билан
Кўзлари кулаётган
Одамларни.
Сен кўргансан
Дарахтсиз, тошсиз кўчаларни,
Озғин, кулранг чумчуқларни.
Мен кўрганман
Япроқлари тол-тол осиқ
Чинорларни,
Толқондай қизил, ёниқ тупроқда
Одам қўли билан очилган
Баҳорларни,
Сен кўргансан,
Денгиз сатҳида сузган
Қора мазут доғларини.
Мен кўрганман соялари
Феруза сувларга тушган
Оқ елканларнинг қучоқларини.
Мен кўрганман
Кеча қоронғусида
Юлдуздай чароқлаган
чироқларини,
Нурлари Боку бўйнига ўралган
Афсонавий қизил бўйин
боғларини.
Сен кўргансан:
Бутоқсиз қуриқ ёғоч
танаси янглиғ
Ғамга чўлғонган бу миноралари,
Масжид бўсағасида
Тез чўккан «бечораларни»,
Эшитгансан азон сасини,
Кекса бир қаландар «нола»сини.
Мен кўрганман:
Эшиклари дўст қучоғи каби
Ланг очилиб ётган
Беш қават уйларнинг савлатини,
Ва нағма айтган ёшларнинг
Қувончли меҳнатини.
Сен кўргансан:
Денгиз ели қутурганда
Ҳаводан парча-парча
Тўкилган
Қурумларни, исларни.
Мен кўрганман:
Янги ва кенг йўллар бўйи
Очилиб турган тўп-тўп
Лолаларни, наргисларни.
Сен кўргансан:
Ҳали қўлимиз бориб етмаган
Онда-сонда илиниб қолган
Кам-кўстларни.
Мен кўраман:
Қўли қўлимизда
Келажакка йўл очган
Қайнар қўшиқли
Дўстларни,
Зафар тўла асрни...
Тағин Бокуга келсанг қуноқ,
Кел!
Локин —
Бокуга менинг кўзим билан боқ!
Қараб кўрмаган,
Кўриб тушунмаган
Узоқ қуноқ,
Бизнинг кўзимиз билан боқ!
У маҳал сен қараб кўр ҳали
Бокуда неларни кўрарсан!

М. ШАЙХЗОДА таржимаси.

Зейнал ХАЛИЛ

Менинг истагим шу...

Бири деди: — Шоир сен
Дўстларни унутгансан,
Дунё йиғиш, шуҳратни
Этагидан тутгансан...
Кулиб дедим мен унга:
— Буларни бердим сенга.
Менга кераклиги шу:
Муқаддас ер,
қуёш-у,
Севиб боққан
бир жуфт кўз,
Ва самимий
ширин сўз!

Озарбайжончадан ШУКРУЛЛО таржимаси.

Яхши ният визити давом этмоқда

ЧАНДИГАРХ, 25 январь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари бугун Панжоб штатининг пойтахти Чандигархга келдилар. Аэродромда меҳмонларни Панжоб штатининг губернатори Н. В. Гадгил, штатнинг бош министри Пратап Синг Кайрон, штат ҳукуматининг министрлари, қонун чиқарувчи мажлис аъзолари, жамоатчилик вакиллари кутиб олдилар. Штат губернатори Н. В. Гадгил ва К. Е. Ворошилов нутқ сўзладилар.

Сўнгра К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари машиналарга тушиб, Ҳиндистон мустақиллиги йилларида вужудга келган ёш Чандигарх шаҳрининг байрамлардагидек безатилган кўчалари бўйлаб, Раж Бхаван давлат саройига борадилар.

Панжоб пойтахтининг кўчаларида ҳурматли меҳмонни минглаб аҳоли қарсаклар билан, панжоби ва рус тилларида айтилган табрик хитоблари билан табриклайди. Ҳурматли меҳмонни кутиб турган юзлаб студентлар уни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар. К. Е. Ворошилов колледж студентларига ва ўқитувчиларига қарата қисқача нутқ сўзлайди ҳамда уларга Совет Иттифоқининг студент ва ўқитувчилари номидан катта ва самимий салом топширишдан бахтиёр эканлигини айтади. К. Е. Ворошилов ҳозир бўлганларга бахт-саодат, ўқишда ва меҳнатда муваффақият тилаб, бундай деди: «Ўқиш сизларга билим беради, билим эса—куч демакдир». Студентлар билан ҳурматли совет меҳмони ўртасида дўстона суҳбат бошланади.

Губернатор Гадгил берган зиёфатдан кейин К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари Деҳлига жўнаб кетдилар.

ДЕҲЛИ, 25 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва унинг ҳамроҳлари бугун Суратгархдаги (Ражастон штати) давлат қишлоқ хўжалик механизациялаштирилган фермасини бориб кўрдилар.

Ферма директори Махадео Сингх меҳмонларни ферманинг ташкил бўлиш тарихи билан, унинг иши ва 1956 йилдан бери эришган муваффақиятлари билан таништирди. 1956 йилда Ражастон штатининг ярим чўл бўлган шу жойида совет трактори биринчи эгат очган эди.

СССР ҳукумати Ҳиндистонга совға қилган қишлоқ хўжалик техникаси ва ускуналари базасида ташкил этилган бу ферма ўзлаштирилган майдонларда ҳосилдорликни оширишда қисқа муддат ичида яхши натижаларга эришди. Фермада илғор агротехника жорий қилинмоқда, ферманинг ўзи эса мамлакатнинг бошқа районлари учун илғор тажриба базасига ва ҳинд деҳқонларини қишлоқ хўжалик экинларининг яхшиланган сортлари ҳамда чорва мол ва парранданинг яхши наслари билан таъминлаш манбаига айланмоқда. «Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга берган совғаси, — деб таъкидлади ферма директори Махадео Сингх,— мамлакатларимиз ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ифодаси, шунингдек мамлакатнинг бошқа районларида шундай фермалар ташкил этишга рағбатлантирувчи омил бўлди, бу эса Ҳиндистонда озиқ-овқат проблемасини ҳал этишга ёрдам беради».

Сўнгра Ф. Р. Козлов ва унинг ҳамроҳлари ферма иши билан танишди. Совет вакилларини ҳамма жойда ферма ишчилари самимий кутиб олдилар.

Ф. Р. Козлов ва унинг ҳамроҳлари Суратгархдаги фермада тўрт соат бўлганларидан кейин Деҳлига қайтиб келдилар.

Ҳиндистон республикасининг 10 йиллиги байрами

ДЕҲЛИ, 26 январь. ТАСС мухбири В. Кондрашов хабар беради:

Бугун Деҳлида пойтахтнинг марказий магистрали Ражпатҳда Ҳиндистон Республикасининг 10 йиллиги байрамига бағишланган ҳарбий парад ва тантанали маросим бўлди.

Эрталаб соат 9—30 минут. Президент Ражендра Прасад парадга етиб келади. Унинг ёнида ҳурматли меҳмонлар ложасида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва СССР Олий Совети депутати Е. А. Фурцевалар жой оладилар. Меҳмонлар орасида совет давлат арбобларининг ҳамроҳлари, шунингдек Ҳиндистонда меҳмон бўлиб турган Непал бош министри Коирала ҳам бор.

Маросим ҳарбий параддан бошланади. Парадни президент Ражендра Прасад қабул қилади. Сўнгра Ҳиндистоннинг турли штатларини ва мамлакат экономикасининг айрим тармоқларини ифодалайдиган безатилган автоплатформалар минбар ёнидан ўтади. Чиройли қилиб безатилган платформалардан бирида зўр моҳирлик билан ишланган сунъий тўлқинлар орасида балиқчилар тушган енгил бир қайиқ чайқалади. Бу—Мадорас штатининг символидир. Иккинчи платформада ўрмон филлар ва дарахт кесувчини кўрасиз, бу—Андаман ороллари. Шолипоялар қилинган платформа — Орисса штатининг символи. Майсор штатини ифодалайдиган платформага уч типдаги самолет моделлари ўрнатилган. Бу типдаги самолетлар штат пойтахти Бангалурда, Ҳиндистон самолетсозлигининг тўнғич заводида ишлаб чиқарилмоқда.

«Хиндустан стил лимитед» давлат компанияси жуда яхши ифодаланган. Каттакон чўмичдан қипқизил металл оловланиб оқиб туради. Бу — янги металлургия заводларининг символидир. Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилаётган Бхилаи заводи ана шу заводлардан биридир. Андхра, Ражастон штатларининг ва Ҳиндистондаги бошқа штатларнинг платформалари аста-секин ўтиб борадилар.

Байрам юришининг охирида Ҳиндистоннинг ҳамма штатларидан вакиллар қатнашган рақс коллективи ўтади.

АФРИКА ХАЛҚЛАРИНИНГ ИККИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛДИ

ТУНИС, 25 январь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда Африка халқларининг Иккинчи конференцияси очилди. Африка қитъаси проблемасини муҳокама қилиш учун Меҳнат биржаси биносининг байрамдагидек безатилган катта мажлислар залига Африкадаги 30 дан зиёд мамлакатдан етмишдан ортиқ делегация тўпланди. Делегатлар орасида Гвинея, Гана, Эфиопия, Бельгия Конгоси, Камерун, Марокаш, Бирлашган Араб Республикаси, Жазоир, Тунис ва бошқа Африка мамлакатлари сиёсий, касаба союз, ҳар хил жамоат ташкилотларининг вакиллари бор. Африка мамлакатлари делегацияларидан ташқари конференцияга бир қанча Европа ва Осиё давлатлари жамоат ташкилотларининг вакиллари, шу жумладан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг М. М. Мусохонов бошчилигидаги делегацияси, шунингдек Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон, Югославия, Америка Қўшма Штатлари, Греция, Германия Федератив Республикасидан вакиллар келган.

Конференциянинг кун тартибига тўртта асосий масала киритилган: 1. Мустақиллик. 2. Номустамлакачилик ва унга қарши кураш. 3. Иқтисодий ва социал тараққиёт. 4. Африка бирлиги.

Конференция мақсади, деди Африка халқлари конференциясининг бош секретари А. Диалло, мустамлакачиликка қарши курашнинг конкрет формалари ва методларини ишлаб чиқишдан иборатдир.

«Африка озод ва бирлашган Африка бўлиши лозим!» — Африка халқларининг иккинчи конференцияси ана шу шиор остида очилди.

АНГЛИЯ ЁШЛАРИ ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯНИНГ ҚУРОЛЛАНТИРИЛИШИГА ҚАРШИ

ЛОНДОН, 25 январь. (ТАСС). Ёшларнинг Ғарбий Германияни ядро қуроли билан қуроллантиришга қарши Лондонда бўлган норозилик намойиши «Англия ёшлари: ядро қуроли нацистларга берилмасин дедилар» деган шиор остида ўтди. Қаттиқ ёмғир ёғиб тургани ҳолда намойишчилар Лондоннинг марказий кўчаларидан ўтиб, Ғарбий Германия элчихонаси олдида оммавий митинг ўтказдилар. Митингдан кейин йигит ва қизлардан ўнларча киши қўлларида Ғарбий Германияни ядро қуроли билан қуроллантиришни тўхтатишни талаб қилган плакатларни кўтариб, бир неча соат давомида элчихона биноси олдида турдилар ва йўловчиларга варақалар тарқатдилар.

Англиянинг жуда йирик саноат марказларидан бири — Шефилд шаҳрида ҳам меҳнаткашларнинг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Намойиш НАТО қуролли кучлари бош қўмондони Америка генерали Норстэднинг Шеффильдга келишига қарши норозилик билдириш юзасидан уюштирилган эди. Намойиш: «Норстэд, Англиядан йўқолинг!», «Американинг Англия территориясидаги атом базалари йўқотилсин!», «Ғарбий Германияга ядро қуроли берилмасин!» деган шиорлар остида ўтди.

Бу ҳам биринчи даражали иш

Етти йилликнинг биринчи йилида областимизда чорвачилик ҳам анча ривожланди. Чорва молларининг маҳсулдорлиги ортди. 1959 йилда область колхоз ва совхозларида 1958 йилга нисбатан қорамоллар сонини 12,3 минг, шу жумладан сигирлар сонини 4100 ва чўчқалар сонини 13900 бош кўпайтирдилар.

Чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилди. Областимизда салкам 32 минг гектар ерга маккажўхори экилиб, ундан 470 минг тоннага яқин силос тайёрланди.

Чорва молларининг маҳсулдорлигини оширишда айниқса Оржоникидзе ва Калинин районлари меҳнаткашлари яхши натижаларга эришдилар. Ўтган йили область бўйича ҳар бир соғин сигирдан ўртача 1766 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, Калинин районида 2750, Оржоникидзе районида 2871 ва Чиноз районида 2665 килограммдан сут соғиб олинди.

Оржоникидзе районидаги ўртоқ М. Исмоилов раислик қилаётган Свердлов номли колхоз ҳар юз гектар ер ҳисобига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритди. Бу хўжаликда ҳар юз гектар ер ҳисобига 523 центнердан сут, 117 центнердан гўшт етиштирилди. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида эса 567 центнер сут, 91 центнер гўшт тайёрланди. Калинин районидаги Карл Маркс номли, Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозлари ва 4- «Вревский», 1-«Боёвут» совхозлари ҳам ана шундай муваффақиятларни қўлга киритдилар.

1959 йилда давлатга молларни семиртириб топшириш ҳисобига гўшт маҳсулоти анча кўпайтирилди. Бу соҳада Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози чорвадорлари ибрат бўларли иш қилдилар. Давлатга топширилган ҳамма моллар яхши семиртирилди. Ҳолбуки, бу колхоз 1958 йилда давлатга 10 процентга яқин ориқ мол топширган эди.

Етти йилликнинг дастлабки йилида ҳар бир сигирдан 5 минг килограмм ва ундан ҳам ошириб сўт соғиб олган моҳир сут соғувчиларнинг сафи кенгайди. Собиқ Қорасув районидаги Ленин номли колхоз аъзоси З. Комилова, Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоси Б. Исҳоқова ўртоқлар илғор сигир соғувчилар олдинги сафларида бўлдилар.

Бўстонлиқ районидаги «Қизил ту», Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна», Калинин районидаги «Коммунизм», Чиноз районидаги Киров номли колхозларнинг чўпонлари Эштоев, Муждабоев, Бакирхўжаев, Олтоев ўртоқлар ҳар юз бош совлиқдан 114-132 тадан қўзи олишиб, майда моллар туёғини кўпайтириш ишига муносиб ҳисса қўшдилар. Бундай мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин.

Шуни ҳам айтиш керакки, чорвачилик соҳасида эришган ютуқларимиз билан бирга катта камчиликларимиз ҳам бор. Қатор хўжаликлар қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида катта кўтарилиш бўлган 1959 йилда ҳам чорва молларидан жуда кам маҳсулот етиштирдилар. Мана бир неча мисол. Бўка, Сирдарё районларида 1959 йилда чорвачилик маҳсулотлари 1958 йилдагига нисбатан кўпайиш ўрнига анча камайиб кетди.

Бекобод районида ҳам ана шундай жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Бу ерда 1959 йилда ундан олдинги йилга қараганда гўшт 17,8 процент камайиб кетди.

Шундай хўжаликлар ҳам борки, улар чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда область бўйича эришилган умумий даражадан 3 — 4 баравар паст турадилар. Юқори Чирчиқ районидаги Жамбул номли колхозда ҳар бир соғин сигирдан 641 килограмм, Жданов номли колхозда эса 665 килограмм сут соғиб олинди. Чиноз районидаги Энгельс номли колхозда ҳар бир соғин сигирдан 506 килограммдан сут соғиб олинибди-ю, колхоз раҳбарлари, биз ҳам сигир боқаяпмиз деб юрибдилар. Ҳолбуки, район бўйича ҳар бир соғин сигирдан олинган сут 2665 килограммни ташкил қилган.

Бу райондаги айрим хўжаликлар соғин сигирлардан жуда кам бузоқ олмоқдалар. Бунга Ленин номли колхозни мисол келтириш мумкин. Ўтган йили бу колхозда ҳар юз бош сигирдан фақат 21 тадан бузоқ олинган.

Хўш, жуда қаттиқ танқидга лойиқ бўлган бундай камчиликларнинг рўй бераётганига сабаб нима?

Айрим районларнинг, кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари чорвачиликни ривожлантиришга иккинчи даражадаги иш деб қарайдилар. Улар кўпинча пахта далаларида бўладилар, у ердаги кишилар билан суҳбатлашадилар, ишдаги камчиликларни тузатишга ёрдам берадилар. Бироқ фермаларда, қўй ва моллар боқилаётган яйловларда жуда кам бўладилар. У ерларга борганларида ҳам мавжуд аҳвол билан тўла танишмайдилар. Кўпинча «иш қандай, ҳа дуруст» сингари суҳбатлар, мужмал маслаҳатлар билан қайтадилар.

Область бўйича ҳар бир соғин сигирдан ўртача 1766 килограммдан ортиқ сут соғиб олингани ҳолда Бекобод районида ҳар бир сигир ўртача 750 килограммдан сут берди. Агар район партия комитети, район ижроия комитети, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари чорвачилик билан яқиндан шуғулланганларида районни лоақал область даражасига кўтариш мумкин эди-ку.

Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда орқада судралиб қолаётганликларига «бизда чорва молларининг наслдорлиги яхши эмас» деган баҳонани рўкач қиладилар. Ахир уларни «биров сиз чорва молларининг зотини яхшиламанг, хашаки сигирлар билан тирикчилик қилаверинг», деб мажбур қилибдими? Кимки чорвачиликни ҳам пахтачилик билан бир қаторга қўйиб, бу соҳадан мўл-кўл маҳсулот етиштириш ва юқори даромад олиш учун курашса ҳамма унга балли дейди, уни қўллаб-қувватлайди.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида ҳар юз гектар ер ҳисобига энг кўп даражада чорвачилик маҳсулотлари етиштираётган қатор хўжаликларнинг ибратли иши тилга олинди. Шундай хўжаликлардан биттаси Тамбов область Мичурин районидаги «Коминтерн» колхозидир. Бу колхозда 1959 йилнинг 2 декабригача ҳар юз гектар ер ҳисобига 171 центнердан гўшт ва 350 центнердан сут етиштирилган. Бу мисолни областимизнинг айрим илғор хўжаликларидаги кўрсаткичлар билан таққосласак, биздаги имкониятлар Тамбов областидаги ёки Рязань областидаги имкониятлардан сира кам эмаслигини кўрамиз.

Юқорида Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози ҳар юз гектар ер ҳисобига 567 центнердан сут етиштирганини айтган эдик. Бу коминтернликлар кўрсаткичидан анча кўп. Бироқ «Қизил Ўзбекистон» чорвадорлари гўшт етиштириш соҳасида коминтернликлардан икки мартадан ҳам зиёд кейинда турадилар. «Қизил Ўзбекистон» колхози аъзолари чорва молларини бўрдоқи қилиб боқишга яна кўпроқ эътибор берсалар, бунинг учун дастлаб етарли миқдорда ем-хашак базаси вужудга келтирсалар, ҳар юз гектар ер ҳисобига гўшт етиштириш соҳасида ҳам катта муваффақиятларни қўлга киритишлари турган гап.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг чорвачиликни бундан буён кескин ривожлантириш юзасидан белгилаган тадбирлари, Иттифоқимиздаги атоқли чорвадорларнинг иш тажрибалари областимиз чорвадорларини етти йилликнинг иккинчи йилида янги муваффақиятлар сари илҳомлантирди. Қатор илғор хўжаликлар, донгдор чорвадорлар ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар.

Оржоникидзе районидаги Свердлов номли колхоз чорвадорлари 1960 йилда чорвачилик маҳсулотларини янада кўпайтиришга қатъий отландилар. Колхозда ҳар юз гектар ер ҳисобига 175 центнердан гўшт ва 620 центнердан сут етиштириш учун кураш қизитиб юборилди. 4-«Вревский» совхози коллективи ҳам чорвачиликни кескин ривожлантириш юзасидан самарали ишлар қилаётир. Совхозда ўтган йили ҳар юз гектар ер ҳисобига 1636 центнердан сут, 140 центнердан гўшт етиштирилиб, юқори кўрсаткичларга эришилган эди. 1960 йилда чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш эвазига гўшт, сут, жун сингари маҳсулотларни янада кўпроқ етиштириш режалари тузилди. Бу йил хўжаликда ҳар юз гектар ер ҳисобига 1936 центнердан, 1961 йилда эса 2280 центнердан сут етиштириш мажбурияти олинди. Янгийўл районидаги Сталин номли, Калинин районидаги Карл Маркс номли, Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозларда ва бошқа бирқанча хўжаликларда ҳам чорвачиликни ривожлантириш юзасидан янги оширилган мажбуриятлар олиниб, партиямизнинг декабрь Пленуми қарорига амалий иш билан жавоб берилаётир.

Бироқ бу — ишнинг бошланишигинадир. Чорвачиликни ҳозирги куннинг талабларига яраша ривожлантириш учун ҳали кўп ишлар қилишимиз керак. Чорва молларининг наслдорлигини яхшилаш, сутчилик фермаларидаги, бўрдоқилар боқиладиган жойлардаги ишларни тўла механизациялаш, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш ана шундай муҳим вазифалардандир.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим хўжаликларда ем-хашак тайёрлаш соҳасида ўтган йилларда рўй берган жиддий нуқсонлар ҳамон такрорланаётир. Бир қатор колхоз ва совхозлар ўзлари тайёрлаган озуқаларнинг миқдорини ошириб кўрсатиб, кўзбўямачилик қилмоқдалар. Бекобод районидаги «Гулистон», «Победа», Пискент районидаги Тельман номли, Сирдарё районидаги «Победа» колхозларида ана шундай аҳвол рўй бергани аниқланди.

Областимизнинг колхоз ва совхозлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларига жавобан чорвачилик маҳсулотлари етиштириш етти йиллик планини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар. Жумладан шу йилнинг ўзидаёқ гўшт етиштириш икки баравар кўпайиб, давлатга икки йиллик план миқдорида гўшт топширилади, шунингдек планга нисбатан 10 минг тонна кўп сут соғиб олинади.

Чорвачилик маҳсулотларини кескин кўпайтириш иши кўп жиҳатдан ҳозирги кунда қилинаётган ишларга боғлиқ. Агар ҳамма хўжаликларда чорва моллари тўйимли озуқалар билан кўнгилдагидек боқилиб, чорва қишлови намунали ўтказилса, гўшт ҳам, сут ҳам, жун ҳам кўпаяди.

Чорвачиликка нисбатан бўлган илгариги нотўғри қарашларга энди тамомила чек қўйиш зарур. Бу тармоқни ривожлантириш ишига ҳам биринчи даражали иш деб қаралиши даркор. Ана шунда биз чорвачиликни ривожлантиришда катта муваффақиятларни қўлга киритамиз, яқин йиллар ичида аҳоли жон бошига чорва маҳсулотлари етиштириш соҳасида АҚШни қувиб етиб, ундан ўзиб ҳам кетамиз.

З. ХЎЖАЕВ.

Газеталар хабар қилади

ҚОЛХОЗНИНГ ДАРОМАДИ 82 МИЛЛИОН СЎМГА ЕТДИ

Ўтган йили Димитров номли колхоз биргина чорвачиликнинг ўзидан 41 миллион сўмдан ортиқ даромад қилди. Бу йирик хўжаликка Андреев номли, Ленин номли, «III интернационал» колхозларининг қўшилиши орқасида унинг даромади яна ҳам кўпайиб, 82 миллион сўмга етди. Катта даромад колхозчи деҳқонларнинг маданий ҳаёт кечиришларини тўла таъминламоқда.

(«Колхоз ушқини» — Қуйи Чирчиқ).

МАДАНИЯТ УЙИ

«Гулистон» колхозида маданият уйи ташкил этилди. Маданият уйи фан ютуқлари ва ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибаларини кенг пропаганда қилмоқда. Бу ерда турли хилдаги диаграмма, фотосуратлар бор. Агитаторлар тез-тез коллектив хўжаликнинг ривожланишига оид қизиқарли темаларда суҳбатлар ўтказаётирлар.

(«Суръат» — Юқори Чирчиқ).

ДУСТЛИК АЛОҚАЛАРИ

Райондаги 15-мактабда «Дўстларнинг ёзишмалари» деган стенд ташкил қилинди. Унга ўқувчилар ўзларининг чет эллик дўстларидан келган хат ва совғаларини қўйганлар. Чехословакияликлар янгийўлликларга атаб ўз республикаларининг герб ва байроғини шойи атласга тикиб юборганлар. Руминиялик ўқувчилар турли маркалар ёпиштирилган альбомни совға қилишган.

Янгийўлликлар дўстларига атаб, мактаб ўқувчиларининг ишлаб чиқариш бригадаси, пахтадан мўл ҳосил етиштиришдаги ишлари, ўқишлари, пионер ишларини ифода қилувчи фотосуратлар жўнатдилар.

(«Ленинское знамя» — Янгийўл).

ДУРАДГОРЛИК УСТАХОНАСИ

Алишер Навоий номли ўрта мактабда янги дурадгорлик устахонаси ишга туширилди. Устахона зарур асбоб ва инвентарлар билан таъминланди. Ўқувчилар зўр қизиқиш билан стол, стул ясашни ўрганмоқдалар.

(«Ленин йўлидан» — Янгиер).

ҚОЛХОЗДА ОШХОНА

Ленин номли колхоз правлениесининг ташаббуси билан қишлоқда ошхона қурилиб ишга туширилди. Унда миллий таомлар пиширилиб, сотилмоқда. Ошхонанинг ташкил этилиши колхозчиларнинг уй ишларини анча енгиллаштиришга сабаб бўлди.

(«Коммунизм учун» — Гулистон).

23 ишчи диплом олди

1955 йилда пойтахтимиздаги «Узбексельмаш» заводи ҳузурида тажрибали мастерлар ва участка бошлиқлари учун машинасозлик техникумининг филиали ҳисобланган махсус курс очилган эди.

Яқинда бу курсни 23 киши муваффақиятли битириб, металлни совуқ ҳолда ишлаш ва қирқиш бўйича мутахассис бўлиб етишдилар. Ишчилардан 7 киши, шу жумладан ишлаб чиқариш бўлимининг диспетчери В. Иванов, механика-йиғув цехининг мастери В. Попов курсни имтиёзли диплом билан тугалладилар.

Курсда ўз малакасини оширган ёш мутахассислар етти йиллик режаларни муддатидан илгари бажариш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ

ЧЕХ РАССОМИ АСАРЛАРИ ВИСТАВКАСИ

Суратда: виставка залларида. А. Палехов фотоси.

Бундан бир неча кун муқаддам Чехословакия республикаси Совет Иттифоқига машҳур чех рассоми Макс Швабинский графика асарлари виставкасини юборган эди.

Яқинда Ўзбекистон ССР Давлат санъати музейида Чехословакия халқ рассоми, профессор М. Швабинский асарлари виставкасининг очилиш маросими бўлди.

...Виставка экспозициясига рассомнинг 300 дан ортиқ график асари қўйилган бўлиб, улар тематикаси ва чизилиш услуби билан бир-биридан ажралиб туради. Рассомнинг, айниқса чех халқининг атоқли кишиларига бағишлаб ишлаган композицион мураккаб, мазмунан бой портретлари тамошабинларда зўр таассурот қолдиради.

Виставкада тасвирий санъатнинг гравюра ва литография жанрларида яратилган асарларга ҳам кенг ўрин берилган. Чунончи, ёзувчи В. Гоголнинг сатирик асарларига ишланган тематик гравюралар, Степан Шчепачевнинг «Денгиз қирғоғи» асари мазмунида ижод қилинган шу номли литографик пейзаж ҳам тамошабинга эстетик завқ бағишлайди.

А. АЛИЕВ.

Гамма нурларидан фойдаланиш йўлида

Металлдаги ички нуқсонларни аниқлаш анча қийин иш. Айниқса, деталнинг икки томонлама нуқсонини аниқлаш жуда мураккаб. Бунинг учун бир томондан изотоп, иккинчи томондан пластика қўйиш керак. Хўш, бу процессни қандай қилиб енгиллатиш мумкин? Бунинг бирон чораси топилармикин? Бу фикр ёш илмий ходим Тўлаган Имомовнинг бутун хаёлини чулғаб олди. У кечаю-кундуз шу ҳақда ўйлай бошлади...

Мана лаборатория... Стол устида хилма-хил тажриба аппаратлари, асбоблар. Имомов деярли бутун вақтини шу ерда тажриба ўтказиш, тадқиқот олиб бориш билан ўтказади. Тажрибаларнинг бири муваффақиятли чиқса, иккинчиси кутилган натижани бермайди. Кўзлаган мақсадга эришиш учун қунт ва сабот керак. Тўлаган зўр чидам билан ўз ишини астойдил давом эттираверди. Ниҳоят, кўп уринишлар, изчил тадқиқот ишлари ўз самарасини кўрсатди. У металлдаги ички нуқсонни бир томонлама сочилган гамма нурлари орқали аниқлаш мумкинлигини исботлади. Шундан сўнг Тўлаган «Металлдаги ички нуқсонларни аниқлашда гамма нурларидан фойдаланиш» деган темада илмий иш ёзишга киришди.

Бу тадқиқот билан Т. Имомов гамма нурларидан техникада фойдаланиш проблемасини ҳал этади. Гамма нурлари металл ичидаги ковак, шлак каби нуқсонларни аниқлашда катта ёрдам беришини ёш олим илмий равишда асослаб берувчи далилларни тўпламоқда.

Тўлаган Имомов 1954 йилда Ленинграддаги политехника институтини муваффақиятли тамомлади. Шундан бери Тошкентдаги ядро-физикаси институтида илмий ходим бўлиб ишлаб келмоқда.

Ҳозир эса у металло-физика ва дифектоскопия лабораториясининг старший илмий ходимидир. Бу камтар, ишчан ходим илмий иш олиб бориш билан бирга жамоат ишларида ҳам актив қатнашади.

Ҳ. МУҲАММАДСОДИҚОВА,
М. САИДХОНОВА.

Суратда: институт металло-физика лабораториясининг старший илмий ходими ўртоқ Т. Имомов «ИМА—1—2» дозиметри билан «Цезий — 137» радиактив элементининг контейнеридан чиқаётган нурланишни аниқламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Физкультура ва спорт

ЎЗБЕКИСТОННИНГ 3 КОМАНДАСИ «Б» КЛАССИДА ЎЙНАЙДИ

СССР футбол федерациясининг қарори билан бу йил Ўзбекистон ССР дан уч команда Совет Иттифоқи биринчилиги учун бўладиган мусобақаларга қатнашади. Булар — «Меҳнат» (Тошкент), «Динамо» (Самарқанд) ва «Спартак» (Фарғона) футбол коллективларидир.

Ўзбек футболчилари «Б» классининг бирлашган Ўрта Осиё зонасига кирган Грузия, Озарбайжон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон республикалари командалари билан ўйнайдилар.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

ПОЙТАХТ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Пойтахт шахмат чемпионатининг навбатдаги олтинчи турида мусобақанинг айрим лидерлари ўз мавқеларини сақлаб қолишга эришган бўлсаларда, лекин баъзилари мағлубиятга учради. Мастерликка кандидат Бирбрагер мураккаб давом этган курашлар натижасида Вдовенко устидан ғалаба қилди.

Мастерликка кандидатлар Юсупов — Хасидовский партиясида томонлар жуда кам учрайдиган комбинацияларни қўлландилар. Бироқ, тахтада доналар сони камайган пайтда Юсупов қўпол хатога йўл қўйди-ю, шу заҳоти таслим бўлди.

Мастерликка кандидат Ҳожибеков Лазаревни, Тюрин Набираҳўжаевни ютди. Елистратов — Горев учрашуви дуранг бўлди. Еттинчи турда Бирбрагер Базикинни ютиб яна бир очкони қўлга киритди. Шаҳзода Вдовенкога ютқазди. Қолган партиялар кечиктирилди. Ўтган етти турдан кейин 6 имкониятдан 6 очко олган Бирбрагер аввалгича лидерлик қилмоқда.

М. МУҲИТДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Уртўқмоқ

ҚАЛТИС ҲУЖЖАТЛАР

СПРАВКА

Берилди ушбуни Сирдарё район Карл Маркс номли колхоз раиси Қ. Султоновга шу ҳақдаким, ҳақиқатдан ҳам мазкур ўртоқ раислик қилаётган колхозда ичимлик сув масаласи ҳал қилинган эмас. Колхозчилар артезиан қудуғидан бир челак сув олиш учун соатлаб навбат кутадилар. Қудуққа насос ва башня ўрнатилмаганлиги учун кишилар 5-6 метрлик ёғочнинг учига чўмич бойлаб сув чиқарадилар. Шунингдек сув чиқарадиган насоснинг колхоз омборида занглаб ётгани ҳам тўғри.

Справка райкомхозга кўрсатиш учун берилди.

«УРТЎҚМОҚ».

СПРАВКА

Берилди ушбу справка Мирзачўл шаҳар нон заводи директори ўртоқ Бектемировга шу ҳақдаким, чиндан ҳам бул ўртоқ раҳбарлик қилаётган завод асосан брак маҳсулот ишлаб чиқаради. Нонлар ё пишмаган, ёки куйиб кетган бўлади, яхши ёпилганлари орасида эса тишга тегса қичирлайдиган алланималари бўлади. Уста нонвой Жўраевнинг ишга маст ҳолда келиб, хамирни ачитиб юбориши ҳам тўппа-тўғри.

Справка шаҳар ижроия комитетига кўрсатиш учун берилди.

«УРТЎҚМОҚ».

СПРАВКА

Берилди ушбуни Калинин район Навоий номли колхоз аъзоси И. Ҳасановга шул ҳақдаким, чиндан ҳам мазкур ўртоқ «чойчақа» бермаган хонадонлардаги репродукторларни атайлаб бузиб қўйиш ишлари билан мунтазам равишда шуғулланиб келади.

Справка колхоз правлениесига кўрсатиш учун берилди.

«УРТЎҚМОҚ».

ПИЧИНГ СЎЗ

Баъзи пичинг гап отувчи кишилар
Тингловчига заҳар сўзла ниш урар.
Эл қаҳрига учрагунча у гумроҳ
Дономан деб думоғини шиширар.

БАЪЗИ ОШИҚЛАРГА

Ҳавас дарёсида беҳуда сузма —
Синамай юрагин кўзингни сузма.
Ҳарид қилсанг агар қаймоқни билмай
Балки чиқиб қолар ичидан сузма.

Зиёд КОМИЛОВ.

Бир шингил

Кетмоқдаман бозор йўлидан,
Ғарқ бўлгандим турли хаёлга.
Кўзим тушди шу пайт тўсатдан,
Бахмал паранжили аёлга.
Томирларим тортилди таранг,
Жон қийналди, бўғилди нафас.
Мен қалбимни юпатдим аранг,
Ахир ўйланг, нечун бу қафас?
Ёшликданми, бебошликданми,
Бозоргача бордим кетидан.
Во ажабо!
Аёлларнинг орасида ҳам,
Чимматини олмас бетидан.
Ким ишқибоз уни кўрмоққа,
Беркитаркин ўзини бунча?
Шошманг бунда бир сир бор, ана
Қўлтиғидан чиқди тугунча...
Олиб-сотар чайқовчи экан,
Мен орқдан келган бу хотин.
Кечирасиз, шеърга солмадим,
Ҳазар қилиб мен унинг отин.
Сен, сарқитни судраган аёл
Дакки еясан ҳар бир кишидан.
Кўриб қўйинг бу ҳам бир шингил,
Паранжининг қора ишидан.

Қодир ДЕҲҚОНОВ.

Қуйи Чирчиқ, Сирдарё районидаги баъзи бир колхозларда хўроз кўпайиб, товуқлар камайиб кетган. Натижада бир дона тухум 5 — 6 сўмдан тушмоқда. Расм А. Холиқовники.

Дам олиш уйи кенгайтирилди

«Медработник» дам олиш уйи пойтахтимизнинг энг яхши маданий ҳордиқ чиқариш жойларидан бири ҳисобланади. Дам олиш уйининг ходимлари йилнинг тўрт фаслида ҳам меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатадилар.

Ўтган 1959 йилнинг ўзида бу ерда 3 минг 500 дан ортиқ турли касбдаги кишилар ҳордиқ чиқардилар, ўз саломатликларини мустаҳкамладилар.

Ҳозир қиш фасли бўлишига қарамай дам олувчиларнинг ҳар бир куни жуда кўнгилли ва қизиқарли ўтмоқда. Яқинда қуриб битказилган клубда турли кўнгилочар ўйинлар, мароқли кечалар ташкил этиб турилади.

Илгари қиш вақтларида дам олиш уйида фақат 75 киши дам олиши мумкин эди. Ишчи ва хизматчиларнинг қиш кунларида ҳам бу ерга кўплаб келаётганликларини ҳисобга олиб, янги корпуслар қурилди. Дам олиш уйида ҳозир бир йўла 180 киши ҳордиқ чиқармоқда.

З. НАЖМИДДИНОВ.

Эгасини топмаган хатлар

Почтальон саводсиз бўлса хатлар ўз эгасини топа олмай сарсон-у-саргардон бўлиб қолар экан. Бундай хатлар почта яшикларида, аллакимларнинг қўлларида хору-зор бўлиб, баъзан йиртилиб, баъзан куйиб адо бўлар эканлар. Ана шундай хўрланган хатлардан бир қисми Богдан Хмельницкий кўчасидаги 9-уй почта яшигида қалашиб ётибди. Бу хатлар қўлдан-қўлга ўтаберганидан ғижимланиб «латта» бўлиб қолганлар. Лекин бир амаллаб қуйидаги адресларни ўқиб олиш мумкин: «Г. Тошкент, Глинка 9, Аминову Т.», «Г. Тошкент, Телестудия, Саидвалиеву С.», «Г. Тошкент, Педагогическая, туп. 4, дом 65, Бахрамову М.» ва бошқалар. Бу хатларнинг ҳаммасини 66-почта бўлимининг ходимлари келтириб ташлаган. Почта бўлимидаги ўртоқлар саводсизми ёки почтальоннинг ўзи саводсизми буни ҳеч ким билмайди. Лекин шуниси аниқки, 66-почта бўлими ана шундай масъулиятсизликни одат қилиб олган.

Э. МУСАЕВ.

Телевизор экранида

27 ЯНВАРДА

19.00. Ёшлар учун «Истиқбол эгалари» телевизион журнали (ўзбек тилида).

19.35. КПСС XXI съезди очилганига бир йил тўлиши муносабати билан рус тилида «Буюк ғалабалар йили» деган эшиттириш.

19.55. «Етти йиллик план ҳақида ҳикоялар» циклидан ўзбек тилида эшиттириш.

20.15. Сўнгги ахборот.

20.35. Бадиий фильм — «Кольцов ҳақида қўшиқ».

22.00. А. П. Чехов туғилган кунга 100 йил тўлиши муносабати билан рус тилида адабий эшиттириш.

28 ЯНВАРДА

19.30. Ёшлар учун интернационал концерт.

20.00. Ҳамза номли театрдан «Ваня тоға» спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида сўнгги ахборот.

ХРОНИКА

СССР Министрлар Совети ўртоқ Яков Александрович **Маликни** СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари қилиб тайинлади.

Редактор ўринбосари:
М. ҚОРИЕВ.

А. П. ЧЕХОВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҲИКОЯ

Тушки овқатни еб бўлишди. Қоринлар тўйиб, димоғлар чоғ: эснаб, ширин уйқи босиб, кўзлар биё-биё. Эр сигара чекди, керишди ва кушеткага ўзини ташлади. Хотин унинг бош томонига ўтириб, мушукка ўхшаб хуриллади. Эр-хотин бахтиёр эди.

— Гапирсанг-чи, — деди эр эснаб.

— Нима дейийн? Ҳм... Ҳа, айтгандай! Эшитдингми? София Окуркова ҳалиги... оти нима эди-я... Фон—Трамбга тегибди! Буни қара-я!

— Тегса, тегибди-да, нима қибди?

— Трамб разил одам-ку, ахир! Шундай ҳам ярамас... Шундай ҳам виждонсиз одамки! Бунақа тутруқсиз, бетамиз маҳлуқ дорига ҳам топилмайди. Аҳлоқини ҳам асти қўявер! Графнинг иш бошқарувчиси эди, шунинг орқасида кўп дунё ортдирди, энди темир йўлда ишлаб, ўғирлик қилади... Синглисини ғорат қилди. Қисқаси кўп ярамас ва ўғри... Шунақа одамга тегадими киши?! Шу билан умр қиладими киши?! Ҳайронман! Шундай бинойи қиз бўлса-ю... Шунақа қилиб ўтирса-я! Бунақа махлуққа ўлсам ҳам тегмас эдим! Миллионер бўлса ҳам барибир тегмас эдим! Дунёда якка-ю ягона чиройли бўлса ҳам афтига туфлар эдим. Тоқатим борми разил эрга!

Хотин ирғиб ўрнидан турди ва қипқизарган, ғазабланган ҳолда уйда нари-бери юрди. Унинг кўзлари ғазабдан ёнар, сўзлари самимий эканлиги очиқ кўриниб турар эди...

— Бу Трамб шунақа маҳлуқ. Шунақа одамларга тегадиган хотинлар ўлардай аҳмоқ, ўлардай расво хотинлар!

— Ҳм!.. Сен, албатта тегмас эдинг... Ҳм... Бордию мен ҳам шунақа разил одам бўлсам-чи? Нима қилар эдинг?

— Менми? Сендан чиқар эдим. Бир секунд ҳам сен билан умр қилмас эдим. Мен фақат пок кишини яхши кўраоламан, холос. Агар Трамб қилган ишларнинг юздан бирини қилганингни билиб қолсам, борми... Тамом!

— Ҳм... Ҳали шунақаман дегин... Мен билмаган эканман. Ҳа-ҳа-ҳа... Бақрайиб туриб ёлғон гапирарди-я.

— Мен умримда ёлғон гапирган эмасман? Қани, разиллик қилиб кўр-чи, нима қилар эканман!

— Нима ҳожати бор? Ўзинг биласан... Мен ўша сенинг Фон—Трамбингни бир чўқишда қочираман!.. Трамбни менга қараганда кисавур деса бўлади. Нега кўзингни лўқ қиласан? Ажаб... (Пауза). Мен неча пул ойлик оламан?

— Бир йилда уч минг сўм.

— Бундан бир ҳафта бурун олиб берганим марварид неча пулга келди? Икки минг... Шундай эмасми? Кеча олиб берган кўйлагим 500... Дача икки минг... Ҳа-ҳа-ҳа... Неча отахонинг бир мингни ўмариб кетди...

— Ахир, Пьер, бошқа даромадлар ҳам...

— Отлар... шахсий доктор... Машиначиларнинг счётлари. Бундан уч кун бурун юз сўмни ўзинг картага бой бердинг....

Эр бошини кўтарди, чаккасига муштини тираб, бутун бошлиқ, бир айбнома ўқиб берди; ёзув столининг ёнига бориб бир неча далил ва ҳужжатлар кўрсатди.

— Мана, кўрдингми, жоним, сенинг фон—Трамбинг менинг олдимда чакана ўғри, кисавур! Минбаъд биров тўғрисида мунақа дема!

Мен ҳикояни тамом қилдим. Эҳтимол китобхон:

— Хотин чиқдими? — деб сўрар.

— Ҳа, чиқди. Лекин эридан эмас, нариги уйга чиқди.

Хирург Юсуфжоновнинг юбилей рейси

Катта Чимён тоғларида жойлашган узоқ қишлоқдан метеорология станцияси ходимининг етти ёшлик боласи қаттиқ шикастланганлиги тўғрисида радио орқали хабар қилдилар. Дарҳол медицина ёрдами кўрсатиш талаб қилинар эди. Ана шу чақириқ олинганидан кейин МИ—1 вертолёти тез орада парвоз қилди. Унинг бортида медицина фанлари кандидати Х. И. Юсуфжонов бор эди. Жуда қаттиқ ёмғир ёғаётганлиги сабабли машинани приборлар воситаси билан бошқариб боришга тўғри келди. Учувчи Г. Шевердяев рейснинг мураккаб шароитига қарамай, вертолётни аниқ тоғ қишлоғи устига олиб борди. Юсуфжонов беморни қарай бошлади. Тажрибали хирургнинг ёрдами боланинг ҳаётини сақлаб қолди.

Бу, ҳаво «тез ёрдами» путёвкаси билан Х. И. Юсуфжоновнинг 250-юбилей рейси эди. Бу билан ҳормас врач бошқа юбилейни ҳам — Ўзбекистонда санитария авиацияси ишга бошлаганлигининг чорак асрини ҳам нишонлади.

Республикада санитария авиацияси ташкил этилган йилда атиги 10 марта училди, 1959 йилда эса 3 минг мартадан ортиқ училди. Санитария авиациясининг самолётлари ва вертолётлари ҳар куни Ўзбекистоннинг бориш қийин бўлган бурчакларига учиб бормоқдалар. Таниқли медик — профессорлар Я. Я. Гордон, О. Н. Павлова, А. А. Коган ва бошқалар ана шундай рейсларнинг доимий қатнашчиларидирлар.

(ЎзТАГ).

Тошкентнинг томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да **Алишер Навоий**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да **Орзу**. Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Галия Измайлова** қатнашади, 28/I да **Травиата**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да **Ошиқ Ғариб**, 28/I да **Фарғона ҳикояси**.

Келин-куёв қиссаси — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Бирга бўлганингдагина — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Разведкачининг жасорати (эрталаб соат 10 ва кеч 5 да), **Биринчи севги қўшиғи** (кеч соат 10-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Америка совет балетини олқишлайди — (кундуз соат 12, 1 ва 2 да), **Сукунат оламида** (кундуз соат 3 ва 4 яримда) — КИНОЛЕКТОРИЙ.

Ворис — «ВАТАН» (кеч соат 5 да).

Узоқ соҳилларда — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 да).

Аршин мололон — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
янги программа
Пахта байрамига бағишланган парад-пролог.
АЙИҚНИНГ РАКЕТАДА УЧИШИ
ва РСФСР халқ артисти **В. И. Филатов** қўл остида
«Айиқлар цирки»
гастролининг давоми.
Томоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Совет-хитой дўстлиги жамиятининг Ўзбекистон бўлими
Темир йўлчилар маданият саройида (Пролетар кўча, 30-уй).
«ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА»
деган катта
ФОТОВИСТАВКА
уюштирди.
Виставка ҳар куни эрталаб соат 10 дан кеч 8 гача очиқ бўлади.
Виставкага ҳамма кириши мумкин.

Тошкент шаҳридаги
«ГОРОСВЕЩЕНИЕ» КОНТОРАСИГА
электрик инженерлар ва **техниклар,** ҳар хил разрядли **электромонтёрлар, сваркачи, электромонтёр шогирдлари, слесарь**
керак
Адрес: Пролетар кўча, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 05043. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А-1518.